

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 19 kwietnia 2023 r.

Poz. 737

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia 17 kwietnia 2023 r.

w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych oraz w formie premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027

Na podstawie art. 71 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 412) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe warunki i szczegółowy tryb przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach interwencji objętych Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 w ramach:
  - a) wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych realizowanych w ramach art. 69 lit. d rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 1, z późn. zm.²⁾), zwanego dalej „wsparciem inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych”, przyznawanego w ramach interwencji:
    - Zalesianie gruntów rolnych, zwanego dalej „wsparciem na zalesianie”,
    - Tworzenie zadrzewień śródpolnych, zwanego dalej „wsparciem na zadrzewienie”,
    - Zakładanie systemów rolno-leśnych, zwanego dalej „wsparciem na zakładanie systemów rolno-leśnych”,
    - Zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, zwanego dalej „wsparciem na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych”,
  - b) płatności w ramach interwencji związanych ze środowiskiem, klimatem i innych zobowiązań w dziedzinie zarządzania, o których mowa w art. 69 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013, zwanego dalej „rozporządzeniem 2021/2115”, przyznawanych w formie premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych obejmujących:
    - premię pielęgnacyjną stanowiącą zryczałtowaną płatność z tytułu poniesionych kosztów pielęgnacji wykonanego zalesienia lub gruntu zalesionego wskutek sukcesji naturalnej,

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rozwój wsi, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 kwietnia 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 716).

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 119 z 21.04.2022, str. 1, Dz. Urz. UE L 181 z 07.07.2022, str. 35 oraz Dz. Urz. UE L 227 z 01.09.2022, str. 136.

- premię zalesieniową stanowiącą zryczałtowaną płatność z tytułu pokrycia kosztów utraconych dochodów z działalności rolniczej w wyniku wykonanego zalesienia lub utrzymania gruntu zalesionego wskutek sukcesji naturalnej,
  - premię z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych stanowiącą zryczałtowaną płatność z tytułu poniesionych kosztów pielęgnacji wykonanych zadrzewień lub założonych systemów rolno-leśnych oraz z tytułu pokrycia kosztów utraconych dochodów z działalności rolniczej w wyniku wykonania tych zadrzewień lub założenia tych systemów;
- 2) szczegółowe wymagania, jakie powinny spełniać wnioski o przyznanie pomocy, o której mowa w pkt 1, zwanej dalej „pomocą”;
  - 3) szczegółowe warunki i szczegółowy tryb przyznawania pomocy następcy prawnemu podmiotowi ubiegającego się o jej przyznanie lub przejmującemu grunty;
  - 4) wysokość kar i sposób ich obliczania, z wyjątkiem kar administracyjnych;
  - 5) stawki pomocy;
  - 6) kryteria wyboru operacji w przypadku wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych.

§ 2. Wsparcie inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych jest przyznawane:

- 1) podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie tego wsparcia, z wyłączeniem jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej reprezentujących Skarb Państwa w zakresie zarządzania mieniem;
- 2) do powierzchni nie większej niż 40 ha w jednym roku w ramach poszczególnych interwencji, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. a;
- 3) do gruntów stanowiących własność podmiotu ubiegającego się o przyznanie tego wsparcia albo małżonka tego podmiotu, a w przypadku wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych – także do gruntów wchodzących w skład wspólnoty gruntowej, dla której utworzono spółkę do sprawowania zarządu nad wspólnotą i do właściwego zagospodarowania gruntów wchodzących w skład tej wspólnoty, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 140), zwanej dalej „ustawą o wspólnotach gruntowych”;
- 4) do limitu określonego w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 dla poszczególnych interwencji, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. a.

§ 3. Wsparcie na zalesianie jest przyznawane jednorazowo:

- 1) podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie tego wsparcia, który:
  - a) jest rolnikiem albo jednostką samorządu terytorialnego i jednostką organizacyjną gmin, powiatów oraz województw, zwanymi dalej „jednostką terytorialną”,
  - b) zobowiązał się do wykonania zalesienia gruntu zgodnie z wymogami planu zalesienia, o którym mowa w art. 35 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r. poz. 672, 1726 i 2311 oraz z 2023 r. poz. 412), zwanego dalej „planem zalesienia”, a gdy jest to określone w planie zalesienia – do wykonania również ogrodzenia wykonanego zalesienia siatką metalową o wysokości co najmniej 2 m lub zabezpieczenia przed zniszczeniem drzew lub krzewów 3 palikami, repelentami, osłonkami lub wełną owczą,
  - c) uzyskał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla planowanego wykonania zalesienia – w przypadku gdy planowane wykonanie zalesienia jest przedsięwzięciem, którego realizacja wymaga uzyskania takiej decyzji zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm.³⁾);
- 2) do gruntów:
  - a) wykazanych w ewidencji gruntów i budynków w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1990 oraz z 2022 r. poz. 1846 i 2185), zwanej dalej „ustawą Prawo geodezyjne i kartograficzne”, jako grunty rolne,
  - b) stanowiących grunty orne lub sady,

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1260, 1261, 1783, 1846, 2185 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 553 i 595.

- c) które zostały przeznaczone do zalesienia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku tego planu – gdy zalesianie tych gruntów nie jest sprzeczne z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a w przypadku braku tego planu oraz tego studium – gdy te grunty zostały przeznaczone do zalesienia w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
- d) o szerokości większej niż 20 m, przy czym tego wymagania nie stosuje się w przypadku, gdy te grunty graniczą z lasem lub obszarem zalesionym,
- e) położonych poza:
  - obszarami Natura 2000 lub obszarami znajdującymi się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, 1726, 2185 i 2375), zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”, chyba że planowane wykonanie zalesienia nie jest sprzeczne z planami ochrony albo planami zadań ochronnych tych obszarów, a w przypadku braku sporządzenia tych planów – z celami ochrony tych obszarów,
  - obszarami rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych lub parków narodowych lub obszarami ich otulin, chyba że planowane wykonanie zalesienia nie jest sprzeczne z celami ochrony tych obszarów.

§ 4. 1. Wsparcie na zadrzewienie jest przyznawane jednorazowo:

- 1) podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie tego wsparcia, który jest rolnikiem albo jednostką terytorialną, jeżeli zobowiązał się do:
  - a) wykonania zadrzewienia:
    - tworzącego zwarty obszar powiązany gospodarczo lub przyrodniczo o powierzchni nie większej niż 0,5 ha oraz szerokości co najmniej 4 m i nie większej niż 20 m,
    - co najmniej 3 różnymi gatunkami lub rodzajami drzew lub krzewów, z tym że udział drzew lub krzewów:
      - – najmniej licznego gatunku lub rodzaju spośród trzech najliczniejszych wynosi co najmniej 10%,
      - – gatunków lub rodzajów liściastych wynosi co najmniej 90%,
  - b) ogrodzenia wykonanego zadrzewienia siatką metalową o wysokości co najmniej 2 m lub zabezpieczenia przed zniszczeniem drzew lub krzewów 3 palikami, repelentami, osłonkami lub wełną owczą, z tym że na tej samej powierzchni gruntu lub jego części stosuje się tylko jeden rodzaj tego zabezpieczenia;
- 2) do gruntów:
  - a) wykazanych w ewidencji gruntów i budynków w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne jako grunty rolne,
  - b) stanowiących grunty orne,
  - c) na których nie stwierdzono usunięcia drzew lub krzewów, które występowały na tym gruncie, w okresie 24 miesięcy poprzedzających wykonanie tego zadrzewienia.

2. W przypadku gruntu zadrzewionego jednym rzędem drzew lub krzewów przyjmuje się, że jego szerokość wynosi 4 m.

§ 5. 1. Wsparcie na zakładanie systemów rolno-leśnych jest przyznawane jednorazowo:

- 1) podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie tego wsparcia, który jest rolnikiem, jeżeli zobowiązał się do:
  - a) założenia systemu rolno-leśnego:
    - tworzącego zwarty obszar, na którym drzewa lub krzewy zostaną posadzone:
      - – na gruncie, na którym jest prowadzona działalność rolnicza,
      - – w formie jednego lub dwóch rzędów oddalonych od kolejnych nasadzeń w formie jednego lub dwóch rzędów o co najmniej 10 m i nie więcej niż 30 m – w przypadku gruntów ornych,
      - – w odległości co najmniej 3 m od siebie,
    - z użyciem co najmniej 3 różnych gatunków lub rodzajów drzew lub krzewów, z tym że udział drzew lub krzewów:
      - – najmniej licznego gatunku lub rodzaju spośród trzech najliczniejszych wynosi co najmniej 10%,
      - – gatunków lub rodzajów liściastych wynosi co najmniej 51%,
  - b) zabezpieczenia przed zniszczeniem drzew lub krzewów 3 palikami, repelentami, osłonkami lub wełną owczą, z tym że na tej samej powierzchni gruntu lub jego części stosuje się tylko jeden rodzaj tego zabezpieczenia;

- 2) do gruntów:
    - a) wykazanych w ewidencji gruntów i budynków w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne jako grunty rolne,
    - b) stanowiących grunty orne lub trwałe użytki zielone, z wyłączeniem trwałych użytków zielonych na obszarach Natura 2000 lub obszarach znajdujących się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1 ustawy o ochronie przyrody.
  2. W przypadku gruntu ornego, na którym założono system rolno-leśny w formie:
    - 1) jednego rzędu, przyjmuje się, że jego szerokość wynosi 4 m;
    - 2) dwóch rzędów, ich szerokość nie może być mniejsza niż 4 m i większa niż 7 m.
  3. Jeżeli na danym gruncie:
    - 1) jest realizowane zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne, o którym mowa w art. 70 ust. 1 rozporządzenia 2021/2115, lub
    - 2) są realizowane inne zobowiązania w dziedzinie zarządzania, o których mowa w art. 70 ust. 1 rozporządzenia 2021/2115, oraz jest prowadzona produkcja ekologiczna w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej (Dz. U. poz. 1370 oraz z 2023 r. poz. 412 i 588), lub
    - 3) jest realizowane zobowiązanie w ramach działania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 10 albo 11 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2422, 2433 i 2727 oraz z 2023 r. poz. 412),
    - 4) są przestrzegane wymogi dla poszczególnych płatności w ramach schematów na rzecz klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt, o których mowa w art. 16 ust. 2 lit. d rozporządzenia 2021/2115
- do tego gruntu nie przysługuje wsparcie na zakładanie systemów rolno-leśnych.

§ 6. 1. Wsparcie na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych jest przyznawane jednorazowo:

- 1) osobie fizycznej, osobie prawnej, stowarzyszeniu lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, jeżeli zobowiązały się do wykonania inwestycji, o których mowa w ust. 2, zgodnie z wymogami planu inwestycji zwiększających bioróżnorodność lasów prywatnych, o którym mowa w art. 35 ust. 5 pkt 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, zwanego dalej „planem inwestycji”, sporządzonego przez nadleśniczego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, zwanego dalej „nadleśniczym”;
- 2) do gruntów:
  - a) wykazanych w ewidencji gruntów i budynków w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne jako las,
  - b) dla których sporządzono uproszczony plan urządzenia lasu, o którym mowa w art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, zwanej dalej „ustawą o lasach”, albo dla których została wydana decyzja starosty na podstawie inwentaryzacji stanu lasu, o której mowa w art. 19 ust. 3 ustawy o lasach,
  - c) które nie są objęte zobowiązaniem, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 2 lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1931 oraz z 2023 r. poz. 470),
  - d) położonych poza:
    - obszarami Natura 2000 lub obszarami znajdującymi się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1 ustawy o ochronie przyrody, chyba że planowane wykonanie inwestycji nie jest sprzeczne z planami ochrony albo planami zadań ochronnych tych obszarów, a w przypadku braku sporządzenia tych planów – z celami ochrony tych obszarów,
    - obszarami rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych lub parków narodowych lub obszarami ich otulin, chyba że planowane wykonanie inwestycji nie jest sprzeczne z celami ochrony tych obszarów.
2. Wsparcie na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych jest przyznawane na inwestycje polegające na:
  - 1) przebudowie składu gatunkowego drzewostanu przez:
    - a) wprowadzenie drugiego piętra w drzewostanie, w którym średni wiek gatunku panującego w drzewostanie wynosi od 30 do 50 lat, lub
    - b) dolesianie luk w drzewostanie, w którym średni wiek gatunku panującego w drzewostanie wynosi od 21 do 60 lat, lub odnowienie drzewostanu uszkodzonego, lub

- 2) zróżnicowaniu struktury drzewostanu, w którym średni wiek gatunku panującego w drzewostanie wynosi od 30 do 60 lat, przez wprowadzenie podszytu rozumianego jako dolna warstwa w drzewostanie, złożona z gatunków drzewiastych i krzewiastych, chroniących i uaktywniających glebę, lub
- 3) założeniu remizy rozumianej jako obszar, na którym są wprowadzane gatunki lub rodzaje drzew lub krzewów o dużym znaczeniu biocenotycznym w drzewostanie, w którym średni wiek gatunku panującego w drzewostanie wynosi od 30 do 60 lat, przy czym ta remiza powinna być ogrodzona oraz mieć powierzchnię 10 arów, lub
- 4) założeniu strefy ekotonowej rozumianej jako obszar, na którym są wprowadzane gatunki lub rodzaje drzew lub krzewów w pasie drzewostanu graniczącym z terenem otwartym, w którym średni wiek gatunku panującego w drzewostanie wynosi od 11 do 30 lat, lub
- 5) wykonywaniu cięć pielęgnacyjnych w drzewostanie, w którym średni wiek gatunku panującego w drzewostanie wynosi od 11 do 30 lat, polegających na jego rozluźnieniu przez usunięcie drzew niepożądanych, lub
- 6) zabiegach ochronnych przed zwierzyną polegających na:
  - a) ogrodzeniu gruntu – w przypadku wykonywania inwestycji, o których mowa w pkt 1–4, albo
  - b) zabezpieczeniu przed zniszczeniem drzew lub krzewów 3 palikami, repelentami, osłonkami lub wełną owczą – w przypadku wykonywania inwestycji, o których mowa w pkt 1, 2 i 4.

§ 7. 1. Wsparcie na zalesianie, wsparcie na zadrzewienie i wsparcie na zakładanie systemów rolno-leśnych przysługują:

- 1) według kolejności ustalonej przy zastosowaniu następujących kryteriów wyboru operacji:
  - a) grunty przeznaczone do wykonania inwestycji przynajmniej w części są zlokalizowane na korytarzach ekologicznych w rozumieniu art. 5 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody położonych na obszarze Natura 2000, określonych w planie ochrony lub planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, za które przyznaje się 14 pkt,
  - b) grunty przeznaczone do wykonania inwestycji przynajmniej w części są gruntami o nachyleniu terenu powyżej 12°, przez które rozumie się grunty, gdy przynajmniej część terenu na tych gruntach ma nachylenie powyżej 12°, zwane dalej „gruntami o nachyleniu terenu powyżej 12°”, za które przyznaje się 12 pkt,
  - c) grunty przeznaczone do wykonania inwestycji przynajmniej w części przylegają do śródlądowych wód powierzchniowych, o których mowa w art. 21 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2022 r. poz. 2625 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 295 i 412), zwanej dalej „ustawą Prawo wodne”, za które przyznaje się 10 pkt,
  - d) grunty przeznaczone do wykonania inwestycji przynajmniej w części przylegają do lasu lub obszaru zalesionego, za które przyznaje się 8 pkt – w przypadku gruntu przeznaczonego do wykonania zalesienia,
  - e) grunty przeznaczone do wykonania inwestycji przynajmniej w części są położone na glebach V, VI lub VIz klasy bonitacyjnej zgodnie z ewidencją gruntów i budynków w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne, za które przyznaje się 6 pkt,
  - f) grunty przeznaczone do wykonania inwestycji przynajmniej w części są położone na obszarach ONW określonych w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (Dz. U. poz. 329, z późn. zm.⁴⁾), za które przyznaje się 5 pkt,
  - g) grunty przeznaczone do wykonania inwestycji przynajmniej w części są położone w województwie o lesistości poniżej 30%, za które przyznaje się 4 pkt;
- 2) jeżeli operacja uzyskała co najmniej:
  - a) 6 pkt – w przypadku wsparcia na zalesianie,
  - b) 5 pkt – w przypadku wsparcia na zadrzewienie i wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych.

⁴⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. poz. 1127, z 2010 r. poz. 219 i 1185, z 2011 r. poz. 286, z 2012 r. poz. 272, z 2014 r. poz. 323 oraz z 2015 r. poz. 347.

2. Przy ustalaniu spełnienia kryteriów wyboru operacji uznaje się, że grunty przynajmniej w części przylegają do:

- 1) śródlądowych wód powierzchniowych, o których mowa w art. 21 ustawy Prawo wodne, jeżeli przynajmniej w części są położone w pasie o szerokości 5 m od krawędzi brzegu tych wód;
- 2) lasu lub obszaru zalesionego, jeżeli przynajmniej w części są położone w pasie o szerokości 5 m od tego lasu lub tego obszaru zalesionego.

3. Przy ustalaniu spełnienia kryteriów wyboru operacji do gruntu przeznaczonego do:

- 1) wykonania zalesienia zalicza się również powierzchnię:
  - a) zajmowaną przez elementy krajobrazu określone w przepisach wydanych na podstawie art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027, zwanej dalej „ustawą”, jeżeli szerokość tych elementów nie przekracza szerokości określonej w tych przepisach,
  - b) gruntu wyznaczoną przez granicę zalesienia i granicę sąsiedniego gruntu stanowiącego własność innego podmiotu, ale nie większą niż wyznaczona przez granicę zalesienia i linię biegnącą w odległości 2 m od granicy tego zalesienia,
  - c) gruntu przeznaczoną do działań związanych z ochroną przeciwpożarową, jeżeli takie działania zostały określone w planie zalesienia;
- 2) wykonania zadrzewienia albo założenia systemu rolno-leśnego zalicza się również powierzchnię:
  - a) zajmowaną przez elementy krajobrazu określone w przepisach wydanych na podstawie art. 26 ust. 4 ustawy, zwane dalej „elementami krajobrazu”, jeżeli szerokość tych elementów nie przekracza szerokości określonej w tych przepisach,
  - b) gruntu wyznaczoną przez granicę zadrzewienia albo systemu rolno-leśnego i granicę sąsiedniego gruntu stanowiącego własność innego podmiotu, ale nie większą niż wyznaczona przez granicę zadrzewienia albo systemu rolno-leśnego i linię biegnącą w odległości 2 m od granicy tego zadrzewienia albo systemu rolno-leśnego.

4. Lesistość województwa ustala się na podstawie wynikowych informacji statystycznych ogłoszonych, udostępnionych lub rozpowszechnionych zgodnie z przepisami o statystyce publicznej w roku poprzedzającym rok złożenia odpowiednio wniosku o przyznanie wsparcia na zalesianie, wsparcie na zadrzewienie lub wsparcie na zakładanie systemów rolno-leśnych.

5. W pierwszej kolejności wsparcie na zalesianie, wsparcie na zadrzewienie i wsparcie na zakładanie systemów rolno-leśnych przysługują tym podmiotom, których operacje uzyskały największą sumę punktów.

6. W przypadku uzyskania takiej samej sumy punktów w pierwszej kolejności wsparcie na zalesianie, wsparcie na zadrzewienie i wsparcie na zakładanie systemów rolno-leśnych przysługują temu podmiotowi, którego grunty przynajmniej w części są położone w gminie o większych potrzebach i preferencjach zalesieniowych według wariantu III – środowiskowego określonego w krajowym programie zwiększania lesistości zatwierdzonym przez Radę Ministrów na podstawie art. 14 ust. 2a ustawy o lasach.

7. Jeżeli na podstawie ust. 1–6 nie można ustalić kolejności przysługiwania odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie lub wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, to wsparcie w pierwszej kolejności przysługuje temu podmiotowi, który ubiega się o przyznanie tego wsparcia w niższej wysokości.

§ 8. 1. Wsparcie na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych na inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1–5, przysługuje:

- 1) według kolejności ustalonej przy zastosowaniu następujących kryteriów wyboru operacji:
  - a) operacje obejmujące inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 3, za które przyznaje się 22 pkt,
  - b) operacje obejmujące inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 4, za które przyznaje się 20 pkt,
  - c) operacje obejmujące inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1 lit. b, za które przyznaje się 18 pkt,
  - d) operacje obejmujące inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1 lit. a lub pkt 2, za które przyznaje się 16 pkt,
  - e) operacje obejmujące inwestycje planowane na gruntach przylegających przynajmniej w części do śródlądowych wód powierzchniowych, o których mowa w art. 21 ustawy Prawo wodne, za które przyznaje się 14 pkt,
  - f) operacje obejmujące inwestycje planowane na gruntach położonych w lasach uznanych za lasy szczególnie chronione, o których mowa w art. 15 ustawy o lasach, za które przyznaje się 12 pkt,
  - g) operacje obejmujące inwestycje planowane na gruntach położonych przynajmniej w części na obszarach parków narodowych lub rezerwatów przyrody lub obszarach Natura 2000, za które przyznaje się 10 pkt,

- h) operacje obejmujące inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 5, za które przyznaje się 8 pkt,
  - i) operacje obejmujące inwestycje planowane na gruntach położonych przynajmniej w części na obszarach ONW określonych w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013, za które przyznaje się 6 pkt;
- 2) jeżeli operacja uzyskała co najmniej 8 pkt.

2. Przy ustalaniu spełnienia kryteriów wyboru operacji obejmujących inwestycje, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. e, uznaje się, że inwestycje są planowane na gruntach przylegających przynajmniej w części do śródlądowych wód powierzchniowych, o których mowa w art. 21 ustawy Prawo wodne, jeżeli przynajmniej w części są położone w pasie o szerokości 5 m od krawędzi brzegu tych wód.

3. W pierwszej kolejności wsparcie na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych przysługuje tym podmiotom, których operacje uzyskały największą sumę punktów.

4. Jeżeli na podstawie ust. 2 i 3 nie można ustalić kolejności przysługiwania wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, to wsparcie w pierwszej kolejności przysługuje temu podmiotowi, który ubiega się o przyznanie tego wsparcia w niższej wysokości.

§ 9. 1. Premia z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych jest przyznawana rolnikowi corocznie przez okres objęty zobowiązaniem polegającym na:

- 1) pielęgnacji i utrzymaniu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych wykonanych lub założonych w ramach interwencji, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. a tiret drugie i trzecie, lub zadrzewień wykonanych w ramach poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 8 lit. a ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 – przez 5 lat od dnia złożenia wniosku o przyznanie pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych;
- 2) pielęgnacji zalesień wykonanych w ramach interwencji, o której mowa w § 1 pkt 1 lit. a tiret pierwsze, lub zalesień występujących na gruncie wskutek sukcesji naturalnej – przez 5 lat od dnia złożenia wniosku o przyznanie pierwszej premii pielęgnacyjnej;
- 3) utrzymaniu zalesień:
  - a) wykonanych w ramach interwencji, o której mowa w § 1 pkt 1 lit. a tiret pierwsze – przez 12 lat od dnia złożenia wniosku o przyznanie pierwszej premii zalesieniowej,
  - b) występujących na gruncie wskutek sukcesji naturalnej – przez 5 lat od dnia złożenia wniosku o przyznanie pierwszej premii zalesieniowej.

2. Zobowiązania, o których mowa w ust. 1, są realizowane na gruntach objętych obszarem zatwierdzonym.

§ 10. 1. W przypadku gruntów, na których:

- 1) występują drzewa lub krzewy pochodzące z sukcesji naturalnej, w tym drzewa lub krzewy rodzimych gatunków lub rodzajów wymienionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia,
- 2) drzewa lub krzewy rodzimych gatunków lub rodzajów wymienionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia występują w kępach o powierzchni co najmniej 5 arów, a ich liczba na hektar wynosi nie mniej niż:
  - a) 50% minimalnej liczby sadzonek drzew lub krzewów na hektar określonej zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia, w odniesieniu do poszczególnych gatunków lub rodzajów drzew lub krzewów wykorzystywanych do zalesienia w ramach wsparcia na zalesianie – w przypadku drzew o średniej wysokości do 0,5 m,
  - b) 30% minimalnej liczby sadzonek drzew lub krzewów na hektar określonej zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia, w odniesieniu do poszczególnych gatunków lub rodzajów drzew lub krzewów wykorzystywanych do zalesienia w ramach wsparcia na zalesianie – w przypadku drzew o średniej wysokości powyżej 0,5 m,
- 3) powierzchnia kęp, o których mowa w pkt 2, na której występują drzewa lub krzewy pochodzące z sukcesji naturalnej, stanowi nie mniej niż 10% powierzchni gruntu,
- 4) średni wiek drzew lub krzewów wyrosłych w wyniku zaprzestania użytkowania rolniczego nie przekracza 30 lat – zwanych dalej „gruntami z sukcesją naturalną”, wsparcie na zalesianie przysługuje, jeżeli na tych gruntach, zgodnie z planem zalesienia, jest wymagane wykonanie zalesienia.

2. Do przyznawania wsparcia na zalesianie do gruntów z sukcesją naturalną stosuje się warunki określone w § 3, z wyjątkiem warunku, o którym mowa w § 3 pkt 2 lit. b.

3. Premia pielęgnacyjna i premia zalesieniowa do gruntów z sukcesją naturalną, na których, zgodnie z planem zalesienia, nie jest wymagane wykonanie zalesienia, są przyznawane do powierzchni nie większej niż 40 ha w jednym roku.

§ 11. 1. Plan zalesienia i plan inwestycji powinny:

- 1) zawierać:
  - a) w przypadku planu zalesienia:
    - elementy określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia,
    - dane dotyczące podmiotu realizującego ten plan:
      - – imię i nazwisko albo nazwę,
      - – wskazanie miejsca zamieszkania i adresu albo siedziby i adresu,
      - – numer identyfikacyjny nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, zwany dalej „numerem identyfikacyjnym”,
    - podpis nadleśniczego, który sporządził ten plan,
  - b) w przypadku planu inwestycji – elementy określone w załączniku nr 4 do rozporządzenia oraz odpowiednio informację, o których mowa w lit. a tiret drugie i trzecie;
- 2) być sporządzone na piśmie w postaci:
  - a) elektronicznej, opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, albo
  - b) papierowej, opatrzonej podpisem własnoręcznym, i skopiowane w postaci elektronicznej zapisanej w jednym z formatów, o których mowa w załączniku nr 2 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2247), lub w formacie RAR;
- 3) zawierać dokumenty dołączone przez podmiot ubiegający się o wsparcie do wniosków o sporządzenie tych planów w postaci:
  - a) kopii elektronicznej zapisanej w jednym z formatów, o których mowa w załączniku nr 2 do rozporządzenia wymienionego w pkt 2 lit. b, lub w formacie RAR – w przypadku gdy te plany zostały sporządzone w postaci, o której mowa w pkt 2 lit. a,
  - b) papierowej i kopii elektronicznej zapisanej w jednym z formatów, o których mowa w załączniku nr 2 do rozporządzenia wymienionego w pkt 2 lit. b, lub w formacie RAR – w przypadku gdy te plany zostały sporządzone w postaci, o której mowa w pkt 2 lit. b;
- 4) obejmować grunty graniczące ze sobą, tworzące jeden kompleks gruntów przeznaczonych do wykonania zalesienia lub gruntów z sukcesją naturalną, stanowiących zwartą powierzchnię powiązaną gospodarczo lub przyrodniczo, mogących zawierać elementy krajobrazu i powierzchnie nieuprawnione do płatności zawarte w planie zalesienia, w szczególności:
  - a) powierzchnie pod liniami przesyłowymi, których zalesienie nie zostało uzgodnione z właściwymi jednostkami zarządzającymi tymi liniami,
  - b) śródlądowe wody powierzchniowe, o których mowa w art. 21 ustawy Prawo wodne, oraz stawy znajdujące się na gruntach rolnych,
  - c) uprawy leśne lub inne istniejące lasy, dla których nie zostały złożone wnioski o wypłatę pomocy finansowej na zalesianie gruntów rolnych objętej planem rozwoju obszarów wiejskich, wnioski o wypłatę pomocy finansowej na zalesianie w ramach działania „Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 oraz wnioski o przyznanie premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej w ramach poddziałania „Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020,
  - d) kamieniołomy, żwirownie lub wyrobiska po wykopie piasku, gliny lub torfu,
  - e) elementy krajobrazu, jeżeli szerokość tych elementów przekracza szerokość określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 26 ust. 4 ustawy
    - położone w obrębie działek ewidencyjnych przeznaczonych do zalesienia lub przylegające do tych działek;

- 5) być sporządzone przy uwzględnieniu stanu faktycznego gruntu przeznaczonego do wykonania zalesienia, gruntu z sukcesją naturalną lub gruntu, na którym będą wykonywane inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2, których granice są oznakowane w terenie;
- 6) być przechowywane przez podmiot, dla którego zostały sporządzone, a kopia tych planów – przez nadleśniczego:
  - a) do dnia wypłaty wsparcia na zalesianie – w przypadku ubiegania się o przyznanie wyłącznie wsparcia na zalesianie,
  - b) do dnia wypłaty ostatniej premii pielęgnacyjnej – w przypadku ubiegania się o przyznanie premii pielęgnacyjnej,
  - c) przez 5 lat od dnia wypłaty wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych.

2. Dokumentami, o których mowa w ust. 1 pkt 3, są:

- 1) wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dotyczące działek ewidencyjnych, na których są położone grunty przeznaczone do wykonania zalesienia lub grunty z sukcesją naturalną, a w przypadku braku tego planu – zaświadczenie potwierdzające, że przeznaczenie gruntów do wykonania zalesienia lub gruntów z sukcesją naturalną nie jest sprzeczne z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a w przypadku braku tego planu oraz tego studium – decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu określająca grunty przeznaczone do zalesienia – w przypadku planu zalesienia;
- 2) materiał graficzny wraz z kartą informacyjną udostępnione przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwaną dalej „Agencją”;
- 3) zaświadczenie starosty sprawującego nadzór nad gospodarką leśną w drzewostanie, w którym są planowane inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2, potwierdzające, że te inwestycje nie są sprzeczne z ustaleniami uproszczonego planu urządzenia lasu, o którym mowa w art. 19 ust. 2 ustawy o lasach, albo decyzją starosty wydaną na podstawie inwentaryzacji stanu lasu, o której mowa w art. 19 ust. 3 ustawy o lasach – w przypadku planu inwestycji;
- 4) oświadczenie podmiotu, dla którego odpowiednio plan zalesienia i plan inwestycji zostały sporządzone, o powierzchni gruntów przeznaczonych do wykonania zalesienia, gruntów z sukcesją naturalną lub gruntów, na których będą wykonywane inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2, zawierające numery działek ewidencyjnych, na których są położone te grunty;
- 5) wypis z ewidencji gruntów i budynków dotyczący działek ewidencyjnych, na których są położone grunty przeznaczone do wykonania zalesienia, grunty z sukcesją naturalną lub grunty, na których będą wykonywane inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2;
- 6) wypis z uproszczonego planu urządzenia lasu, o którym mowa w art. 19 ust. 2 ustawy o lasach, albo decyzja starosty wydana na podstawie inwentaryzacji stanu lasu, o której mowa w art. 19 ust. 3 ustawy o lasach – w przypadku planu inwestycji;
- 7) mapa sporządzona przez osobę posiadającą uprawnienia zawodowe, nadane na podstawie przepisów ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne, na podkładzie mapy zasadniczej albo na podkładzie ewidencyjnym, zawierająca:
  - a) wskazanie granic całości gruntów z sukcesją naturalną oraz określenie łącznej powierzchni tych gruntów wraz z powierzchnią działek ewidencyjnych, na których są położone,
  - b) wskazanie granic kęp i określenie ich powierzchni– w przypadku gruntów z sukcesją naturalną;
- 8) opinia właściwego dyrektora parku narodowego o braku sprzeczności inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych z celami ochrony danego obszaru – w przypadku gruntów przeznaczonych do wykonania zalesienia, gruntów z sukcesją naturalną lub gruntów, na których będą wykonywane inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2, położonych w parku narodowym lub na obszarze jego otuliny, również w przypadku gdy te grunty są położone w granicach obszaru Natura 2000 lub obszaru znajdującego się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1 ustawy o ochronie przyrody;
- 9) opinia regionalnego dyrektora ochrony środowiska o braku sprzeczności inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych z:
  - a) celami ochrony danego obszaru – w przypadku gruntów przeznaczonych do wykonania zalesienia, gruntów z sukcesją naturalną lub gruntów, na których będą wykonywane inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2, położonych w rezerwacie przyrody lub parku krajobrazowym lub na obszarze ich otulin,
  - b) planami ochrony albo planami zadań ochronnych danego obszaru, albo celami ochrony danego obszaru, jeżeli dla tego obszaru nie został sporządzony plan ochrony i plan zadań ochronnych – w przypadku gruntów przeznaczonych do wykonania zalesienia, gruntów z sukcesją naturalną lub gruntów, na których będą wykonywane inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2, położonych na obszarze Natura 2000 lub obszarze znajdującym się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1 ustawy o ochronie przyrody; dołączenie tej opinii nie jest wymagane, w przypadku gdy jest dołączana opinia właściwego dyrektora parku narodowego, o której mowa w pkt 8.

3. Materiał graficzny wraz z kartą informacyjną, o których mowa w ust. 2 pkt 2, są udostępniane przez Agencję, na wniosek podmiotu ubiegającego się o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zwiększenie bioróżnorodności lasów prywatnych lub pierwszej premii pielęgnacyjnej i pierwszej premii zalesieniowej do gruntów zalesionych wskutek sukcesji naturalnej, na których, zgodnie z planem zalesienia, nie jest wymagane wykonanie zalesienia:

- 1) w którym ten podmiot wskazuje działki ewidencyjne, na których jest położony grunt, do którego zamierza ubiegać się o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zwiększenie bioróżnorodności lasów prywatnych lub pierwszej premii pielęgnacyjnej do gruntów zalesionych wskutek sukcesji naturalnej, na których, zgodnie z planem zalesienia, nie jest wymagane wykonanie zalesienia;
- 2) sporządzony na formularzu udostępnionym przez Agencję.

4. Karta informacyjna, o której mowa w ust. 2 pkt 2, zawiera informacje dotyczące gruntu, do którego podmiot zamierza ubiegać się o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zwiększenie bioróżnorodności lasów prywatnych lub pierwszej premii pielęgnacyjnej i pierwszej premii zalesieniowej do gruntów zalesionych wskutek sukcesji naturalnej, na których, zgodnie z planem zalesienia, nie jest wymagane wykonanie zalesienia, w szczególności:

- 1) powierzchnię działek ewidencyjnych, na których jest położony ten grunt;
- 2) wskazanie, czy:
  - a) ten grunt jest położony na obszarowych formach ochrony przyrody,
  - b) ten grunt jest gruntem o nachyleniu terenu powyżej 12°,
  - c) na tym gruncie występują śródlądowe wody powierzchniowe, o których mowa w art. 21 ustawy Prawo wodne.

§ 12. 1. Wniosek o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych składa się w terminie od dnia 1 czerwca do dnia 31 lipca danego roku po ogłoszeniu naboru przez Prezesa Agencji.

2. Nabór wniosków o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych może zostać ogłoszony przez Prezesa Agencji nie później niż w dniu 1 maja danego roku.

3. Ogłoszenie o naborze wniosków o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych Prezes Agencji podaje do publicznej wiadomości na stronie internetowej administrowanej przez Agencję, w co najmniej jednym dzienniku o zasięgu krajowym oraz w siedzibie Agencji, oddziałów regionalnych i biur powiatowych Agencji.

4. W jednym wniosku o przyznanie wsparcia:

- 1) na zalesianie można ubiegać się o wsparcie na zalesianie gruntów objętych jednym planem zalesienia;
- 2) na zadrzewienie można ubiegać się o wsparcie do gruntów tworzących jeden zwarty obszar, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 1 lit. a tiret pierwsze;
- 3) na zakładanie systemów rolno-leśnych można ubiegać się o wsparcie do gruntów tworzących zwarty obszar, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 1 lit. a tiret pierwsze;
- 4) na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych można ubiegać się o wsparcie do gruntów objętych planem inwestycji.

5. Wniosek o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych, poza elementami podania określonymi w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego, z wyłączeniem adresu, zawiera:

- 1) dane niezbędne do ustalenia wysokości tego wsparcia;
- 2) termin wykonania inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych;
- 3) oświadczenia i zobowiązania związane z tym wsparciem;
- 4) informację o załącznikach.

6. Do wniosku o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych dołącza się:

- 1) plan zalesienia lub plan inwestycji – w przypadku ubiegania się o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie lub wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych;
- 2) pisemną zgodę na wykonywanie inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych:
  - a) pozostałych współwłaścicieli gruntu, jeżeli ten grunt stanowi przedmiot współwłasności,
  - b) małżonka podmiotu ubiegającego się o przyznanie tego wsparcia, jeżeli ten grunt stanowi własność tego małżonka;

- 3) dokumenty:
  - a) potwierdzające własność gruntów, na których będą wykonywane inwestycje leśne lub zadrzewieniowe, lub
  - b) decyzję starosty o zatwierdzeniu statutu spółki, o której mowa w art. 18 ust. 1 ustawy o wspólnotach gruntowych, w przypadku gruntów wchodzących w skład wspólnoty gruntowej, dla której utworzono spółkę do sprawowania zarządu nad wspólnotą i do właściwego zagospodarowania gruntów wchodzących w skład tej wspólnoty, na których będą wykonywane inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2;
- 4) decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, jeżeli uzyskanie takiej decyzji dla planowanego wykonania zalesienia jest wymagane przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – w przypadku ubiegania się o przyznanie wsparcia na zalesianie;
- 5) wypis z ewidencji gruntów i budynków dotyczący działek ewidencyjnych, na których są położone grunty przeznaczone do wykonania zadrzewienia lub założenia systemu rolno-leśnego – w przypadku ubiegania się o przyznanie odpowiednio wsparcia na zadrzewienie lub wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych;
- 6) odpis aktualny z Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego lub wypis z ewidencji, o której mowa w art. 40a ust. 1 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2020 r. poz. 2261) – w przypadku stowarzyszeń ubiegających się o przyznanie wsparcia na inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2.

7. Podmiot ubiegający się o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych może dokonać zmiany złożonego wniosku o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych:

- 1) w wyniku której nastąpi zwiększenie tego wsparcia lub która wpłynie na spełnienie kryteriów, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 1 lub § 8 ust. 1 pkt 1, najpóźniej 7 dni przed terminem podania do publicznej wiadomości, na stronie internetowej administrowanej przez Agencję, informacji, o której mowa w § 13 ust. 4, lub
- 2) do dnia poprzedzającego dzień, w którym został on powiadomiony przez Agencję o zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu.

8. Wniosek o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych może zostać całkowicie lub częściowo wycofany przez podmiot ubiegający się o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych, chyba że ten podmiot został poinformowany o zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu lub beneficjent dowiedział się o nieprawidłowości wykrytej w wyniku przeprowadzenia niezapowiedzianej kontroli na miejscu. Wycofanie wniosku o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych jest możliwe mimo tego, że beneficjent dowiedział się o nieprawidłowości wykrytej w wyniku przeprowadzenia niezapowiedzianej kontroli na miejscu, ale jedynie w tej części, której nie dotyczy nieprawidłowość wykryta w wyniku przeprowadzenia tej kontroli.

§ 13. 1. Kierownik biura powiatowego Agencji, w drodze decyzji, odmawia przyznania wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych, jeżeli:

- 1) nie są spełnione warunki określone w § 2 lub odpowiednio w § 3 lub § 4 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 lit. a i b, lub § 5 ust. 1, lub § 6 ust. 1, lub § 10 ust. 1, lub art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy lub
- 2) na gruncie są realizowane zobowiązania, o których mowa w § 5 ust. 3 pkt 1–3 – w przypadku ubiegania się o przyznanie wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, lub
- 3) właściwy dyrektor parku narodowego wydał negatywną opinię, o której mowa w § 11 ust. 2 pkt 8, lub
- 4) właściwy regionalny dyrektor ochrony środowiska wydał negatywną opinię, o której mowa w § 11 ust. 2 pkt 9, lub
- 5) suma punktów przyznanych operacji jest niższa niż liczba punktów określona w § 7 ust. 1 pkt 2 lub § 8 ust. 1 pkt 2.

2. Ustalając sumę punktów z tytułu kryteriów wyboru operacji, uwzględnia się wnioski o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych złożone w terminie określonym i w sposób określony w § 12.

3. Punkty z tytułu kryteriów wyboru operacji są przyznawane na podstawie danych zawartych we wniosku o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych. Jeżeli wniosek o przyznanie tego wsparcia nie zawiera danych niezbędnych do przyznania punktów z tytułu kryteriów wyboru operacji, tych punktów nie przyznaje się.

4. Prezes Agencji w dniu 1 października roku, w którym złożono wniosek o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych, podaje do publicznej wiadomości, na stronie internetowej administrowanej przez Agencję, informację o kolejności przysługiwania tego wsparcia w ramach poszczególnych interwencji, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. a.

5. W przypadku gdy:

- 1) są spełnione warunki określone w § 2 lub odpowiednio w § 3 lub § 4 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 lit. a i b, lub § 5 ust. 1, lub § 6 ust. 1, lub § 10 ust. 1 oraz art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy,

- 2) na gruncie nie są realizowane zobowiązania, o których mowa w § 5 ust. 3 pkt 1–3 – w przypadku ubiegania się o przyznanie wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych,
  - 3) suma punktów przyznanych operacji nie jest niższa niż liczba punktów określona w § 7 ust. 1 pkt 2 lub § 8 ust. 1 pkt 2
- kierownik biura powiatowego Agencji, w terminie 7 dni od dnia podania do publicznej wiadomości informacji, o której mowa w ust. 4, wydaje postanowienie o spełnieniu warunków przyznania wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych i przyznaniu operacji wymaganej sumy punktów.

6. Postanowienie, o którym mowa w ust. 5, zawiera pouczenie o warunkach dotyczących formy, sposobu i terminu poinformowania Agencji o wykonanej inwestycji leśnej lub zadrzewieniowej oraz informację o obowiązku, o którym mowa w ust. 2 załącznika III do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2022/129 z dnia 21 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące rodzajów interwencji w odniesieniu do nasion oleistych, bawełny i produktów ubocznych produkcji wina na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 oraz dotyczącego wymogów w zakresie informowania, upowszechniania i widoczności informacji związanych ze wsparciem unijnym i planami strategicznymi WPR (Dz. Urz. UE L 20 z 31.01.2022, str. 197), zwanego dalej „rozporządzeniem 2022/129”.

7. Obowiązku, o którym mowa w ust. 2 załącznika III do rozporządzenia 2022/129, nie stosuje się w przypadku premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych.

§ 14. 1. Inwestycje leśne lub zadrzewieniowe wykonuje się po otrzymaniu postanowienia, o którym mowa w § 13 ust. 5, w terminie do dnia 1 czerwca roku następującego po roku, w którym złożono wniosek o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych.

2. Inwestycje leśne lub zadrzewieniowe wykonuje się:

- 1) przy użyciu sadzonek drzew lub krzewów rodzimych gatunków lub rodzajów wymienionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia, posadzonych w odległości co najmniej 2 m od granicy sąsiedniego gruntu stanowiącego własność innego podmiotu;
- 2) sadzonkami gatunków lub rodzajów drzew lub krzewów co najmniej 2-letnimi lub z zakrytym systemem korzeniowym, lub mikoryzowanymi – w przypadku wsparcia na zadrzewienie i wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych;
- 3) przez równomierne posadzenie drzew lub krzewów na całej powierzchni gruntu przeznaczonego do wykonania inwestycji oraz oznakowanie w terenie granic tej powierzchni;
- 4) zgodnie z:
  - a) liczbą sadzonek drzew lub krzewów na hektar określoną zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia,
  - b) wymogami planu zalesienia lub planu inwestycji – w przypadku ubiegania się o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie lub wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych,
  - c) § 4 ust. 1 pkt 1 – w przypadku ubiegania się o przyznanie wsparcia na zadrzewienie,
  - d) § 5 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 i 3 – w przypadku ubiegania się o przyznanie wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych.

3. Przy ustalaniu spełnienia warunku, o którym mowa w ust. 2 pkt 4 lit. a, nie uwzględnia się powierzchni gruntu:

- 1) wynikającej z zachowania odległości od sąsiedniego gruntu stanowiącego własność innego podmiotu;
- 2) na którym znajdują się elementy krajobrazu, jeżeli szerokość tych elementów nie przekracza szerokości określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 26 ust. 4 ustawy, oraz obiekty określone w § 18 ust. 2;
- 3) przeznaczonego do działań związanych z ochroną przeciwpożarową, jeżeli takie działania zostały określone w planie zalesienia.

4. Beneficjent przechowuje dowody zakupu:

- 1) sadzonek przeznaczonych do:
    - a) wykonania zalesienia lub inwestycji, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1–4, wraz z etykietą dostawcy zarejestrowanego w rejestrze dostawców, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o leśnym materiale rozmnożeniowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1097), w tym dowody zakupu sadzonek mikoryzowanych zawierające adnotację sprzedawcy, że są to sadzonki mikoryzowane, w przypadku gdy takie sadzonki zostały użyte,
    - b) wykonania zadrzewienia lub założenia systemu rolno-leśnego zawierające adnotację sprzedawcy, że są to sadzonki co najmniej 2-letnie lub z zakrytym systemem korzeniowym, lub mikoryzowane,
  - 2) materiałów użytych do zabezpieczenia przed zniszczeniem drzew lub krzewów
- przez 5 lat od dnia wypłaty wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych.

5. Podmiot, który wykonał zalesienie i nie ubiega się o przyznanie premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej, składa do końca roku kalendarzowego, w którym upływa 5 lat od dnia złożenia oświadczenia o wykonaniu zalesienia zgodnie z wymogami planu zalesienia, o którym mowa w § 15 ust. 1 pkt 2 lit. a, kopię decyzji wydanej przez starostę właściwego ze względu na położenie gruntów objętych zalesieniem w sprawie przekwalifikowania zalesionego gruntu na grunt leśny albo zaświadczenie o przekwalifikowaniu zalesionego gruntu na grunt leśny w wyniku modernizacji ewidencji gruntów i budynków.

§ 15. 1. Podmiot ubiegający się o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych:

- 1) informuje nadleśniczego, na piśmie, o wykonaniu inwestycji – w przypadku wsparcia na zalesianie i wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, w terminie 7 dni od dnia jej wykonania, ale nie później niż do dnia 1 czerwca roku następującego po roku, w którym złożono wniosek o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie lub wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych;
- 2) składa oświadczenie:
  - a) o wykonaniu zalesienia zgodnie z wymogami planu zalesienia lub inwestycji zgodnie z wymogami planu inwestycji wraz z zaświadczeniem nadleśniczego potwierdzającym te fakty – w przypadku odpowiednio wsparcia na zalesianie lub wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych,
  - b) o wykonaniu zadrzewienia lub założeniu systemu rolno-leśnego – w przypadku odpowiednio wsparcia na zadrzewienie lub wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych– nie później jednak niż w terminie do dnia 9 czerwca roku następującego po roku, w którym złożono wniosek o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych.

2. W przypadku gdy podmiot ubiegający się o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych nie dochował terminu określonego w ust. 1 pkt 2, kierownik biura powiatowego Agencji wzywa ten podmiot, na piśmie, do złożenia w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania oświadczenia wraz z zaświadczeniem, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a, lub oświadczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b.

§ 16. W przypadku gdy podmiot ubiegający się o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych:

- 1) nie wykonał inwestycji:
  - a) zgodnie z § 14 ust. 2 pkt 1–3 lub pkt 4 lit. b–d lub
  - b) przy użyciu co najmniej minimalnej liczby sadzonek drzew lub krzewów na hektar określonej zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia, z tolerancją do 10% – w przypadku ubiegania się o przyznanie wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie i wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych,
  - c) przy użyciu liczby sadzonek drzew lub krzewów na hektar określonej zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia, z tolerancją do 10% – w przypadku ubiegania się o przyznanie wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych na inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1–4, lub
- 2) nie założył remizy o powierzchni 10 arów, z tolerancją do 10% – w przypadku wykonywania inwestycji, o której mowa w § 6 ust. 2 pkt 3, lub
- 3) nie posiada dokumentów określonych w § 14 ust. 4

– kierownik biura powiatowego Agencji wzywa ten podmiot, na piśmie, do wykonania tych inwestycji zgodnie z § 14 ust. 2 oraz złożenia oświadczenia o wykonaniu tych inwestycji lub do dostarczenia dokumentów określonych w § 14 ust. 4, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania.

§ 17. 1. Kierownik biura powiatowego Agencji, w drodze decyzji, odmawia przyznania wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych, jeżeli podmiot ubiegający się o przyznanie tego wsparcia:

- 1) mimo wezwania, o którym mowa w § 15 ust. 2, nie złożył w terminie określonym w tym przepisie odpowiednio oświadczenia wraz z zaświadczeniem, o których mowa w § 15 ust. 1 pkt 2 lit. a, lub oświadczenia, o którym mowa w § 15 ust. 1 pkt 2 lit. b, lub
- 2) mimo wezwania, o którym mowa w § 16, nie wykonał w terminie czynności wskazanych w tym wezwaniu, z tym że odmawia się przyznania tego wsparcia jedynie:
  - a) do części gruntu, w odniesieniu do której nie wykonał tych czynności, lub
  - b) w części przeznaczony na ogrodzenie gruntu, na którym nie zostało ono wykonane zgodnie z wymogami planu zalesienia lub planu inwestycji, lub w części przeznaczony na ogrodzenie zadrzewionego gruntu;
- 3) wykonał zadrzewienie na gruncie, na którym stwierdzono usunięcie drzew lub krzewów, które występowały na tym gruncie, w okresie 24 miesięcy poprzedzających wykonanie tego zadrzewienia.

2. Jeżeli podmiot ubiegający się o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych:

- 1) złożył oświadczenie i zaświadczenie, o których mowa w § 15 ust. 1 pkt 2 lit. a, w przypadku ubiegania się odpowiednio o wsparcie na zalesianie lub wsparcie na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, oraz oświadczenie, o którym mowa w § 15 ust. 1 pkt 2 lit. b, w przypadku ubiegania się odpowiednio o wsparcie na zadrzewienie lub wsparcie na zakładanie systemów rolno-leśnych:
  - a) w terminie do dnia 9 czerwca roku następującego po roku, w którym złożono wniosek o przyznanie tego wsparcia, albo
  - b) po dniu 9 czerwca roku następującego po roku, w którym złożono wniosek o przyznanie tego wsparcia, ale przed dokonaniem wezwania na podstawie § 15 ust. 2, albo
  - c) w terminie określonym w § 15 ust. 2 oraz
- 2) wykonał inwestycję:
  - a) zgodnie z § 14 ust. 2 pkt 1–3 i pkt 4 lit. b–d,
  - b) przy użyciu co najmniej minimalnej liczby sadzonek drzew lub krzewów na hektar określonej zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia, z tolerancją do 10% – w przypadku ubiegania się o przyznanie wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie i wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych,
  - c) przy użyciu liczby sadzonek drzew lub krzewów na hektar określonej zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia, z tolerancją do 10% – w przypadku ubiegania się o przyznanie wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych na inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1–4, oraz
- 3) założył remizę o powierzchni 10 arów, z tolerancją do 10% – w przypadku wykonywania inwestycji, o której mowa w § 6 ust. 2 pkt 3

– kierownik biura powiatowego Agencji, w drodze decyzji, przyznaje wsparcie inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych w terminie 60 dni od dnia złożenia tego oświadczenia.

3. Wsparcie inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych wypłaca się w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o przyznaniu tego wsparcia stała się ostateczna.

§ 18. 1. Wniosek o przyznanie premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, poza elementami podania określonymi w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego, z wyłączeniem adresu, zawiera:

- 1) dane niezbędne do ustalenia wysokości premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych;
- 2) oświadczenia oraz informacje, jakie powinny być zawarte we wniosku o przyznanie podstawowego wsparcia dochodów do celów zrównoważoności, o którym mowa w art. 16 ust. 2 lit. a rozporządzenia 2021/2115, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 70 ust. 1 ustawy;
- 3) oświadczenie o działkach referencyjnych w rozumieniu art. 2 ust. 2 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1172 z dnia 4 maja 2022 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli we wspólnej polityce rolnej oraz stosowania i obliczania wysokości kar administracyjnych w związku z warunkowością (Dz. Urz. UE L 183 z 08.07.2022, str. 12);
- 4) oświadczenie o powierzchni gruntu, na którym zostało wykonane zalesienie lub zadrzewienie lub został założony system rolno-leśny, lub o powierzchni gruntu z sukcesją naturalną;
- 5) inne oświadczenia niewymienione w pkt 3 i 4 oraz zobowiązania związane z premią z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premią pielęgnacyjną i premią zalesieniową;
- 6) informację o załącznikach.

2. We wniosku o przyznanie premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych rolnik wskazuje granice działek rolnych, w tym niezgłoszonych do tej premii, oraz zaznacza:

- 1) drzewa ustanowione pomnikami przyrody, objęte ochroną na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody,
- 2) rowy, których szerokość nie przekracza 2 m,
- 3) oczka wodne w rozumieniu art. 4 pkt 10 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2409) o łącznej powierzchni mniejszej niż 100 m²,
- 4) granice zalesionego gruntu, gruntu z sukcesją naturalną, gruntu zadrzewionego lub gruntu z systemem rolno-leśnym

– chyba że w danym roku kalendarzowym ubiega się o przyznanie podstawowego wsparcia dochodów do celów zrównoważoności, o którym mowa w art. 16 ust. 2 lit. a rozporządzenia 2021/2115.

3. Do wniosku o przyznanie pierwszej premii pielęgnacyjnej i pierwszej premii zalesieniowej do gruntów z sukcesją naturalną, na których, zgodnie z planem zalesienia, nie jest wymagane wykonanie zalesienia, przepisy § 12 ust. 4 pkt 1 oraz ust. 6 pkt 1 stosuje się odpowiednio, z tym że do wniosku o przyznanie tych premii dołącza się:

- 1) dokumenty potwierdzające własność tych gruntów;
- 2) pisemną zgodę pozostałych współwłaścicieli na przyznanie premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej do tych gruntów, jeżeli te grunty stanowią przedmiot współwłasności;
- 3) pisemną zgodę małżonka rolnika na przyznanie premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej do tych gruntów, jeżeli te grunty stanowią własność małżonka rolnika.

4. W przypadku przyznawania pierwszej premii pielęgnacyjnej i pierwszej premii zalesieniowej do gruntów zalesionych wskutek sukcesji naturalnej, na których, zgodnie z planem zalesienia, nie jest wymagane wykonanie zalesienia, kierownik biura powiatowego Agencji, w drodze decyzji, odmawia przyznania tych premii, jeżeli:

- 1) nie są spełnione warunki określone w § 3 pkt 2 lit. a oraz c–e lub § 10, lub art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy lub
- 2) właściwy dyrektor parku narodowego wydał negatywną opinię, o której mowa w § 11 ust. 2 pkt 8, lub
- 3) właściwy regionalny dyrektor ochrony środowiska wydał negatywną opinię, o której mowa w § 11 ust. 2 pkt 9.

5. Rolnik, do dnia wydania decyzji w sprawie o przyznanie premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, informuje kierownika biura powiatowego Agencji o wszystkich zmianach w zakresie informacji zawartych we wniosku o przyznanie tych premii.

6. W przypadku stwierdzenia oczywistych błędów we wniosku o przyznanie premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych lub w dokumentach dołączonych do tego wniosku rolnik może poprawić te błędy w dowolnym czasie po złożeniu tego wniosku.

7. Kierownik biura powiatowego Agencji uznaje oczywiste błędy tylko wtedy, gdy mogą one być zidentyfikowane w wyniku sprawdzenia informacji zawartych we wniosku o przyznanie premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych lub w dokumentach dołączonych do tego wniosku.

§ 19. 1. Jeżeli rolnik, który realizuje zobowiązania, o których mowa w § 9 ust. 1, nie złożył wniosku o przyznanie premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych w terminie określonym na składanie wniosków o przyznanie tej premii, z uwzględnieniem przypadku określonego w art. 60 ust. 1 zdanie drugie ustawy, kierownik biura powiatowego Agencji wzywa tego rolnika, na piśmie, do złożenia informacji o gruntach, na których są realizowane te zobowiązania, w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania.

2. Jeżeli pomimo wezwania, o którym mowa w ust. 1, rolnik nie złożył w określonym terminie informacji, o której mowa w ust. 1, premia z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych do gruntów objętych zobowiązaniami, o których mowa w § 9 ust. 1, w odniesieniu do których nie złożył tej informacji, nie przysługuje w kolejnych latach.

§ 20. 1. Rolnik składa do końca roku kalendarzowego, w którym upływa 5 lat od dnia złożenia oświadczenia o wykonaniu zalesienia zgodnie z wymogami planu zalesienia, o którym mowa w § 15 ust. 1 pkt 2 lit. a, albo złożenia wniosku o przyznanie pierwszej premii pielęgnacyjnej i pierwszej premii zalesieniowej do gruntów z sukcesją naturalną, na których, zgodnie z planem zalesienia, nie jest wymagane wykonanie zalesienia, kopię decyzji wydanej przez starostę właściwego ze względu na położenie gruntów objętych zalesieniem w sprawie przekwalifikowania zalesionego gruntu na grunt leśny albo zaświadczenie o przekwalifikowaniu zalesionego gruntu na grunt leśny w wyniku modernizacji ewidencji gruntów i budynków.

2. Premia zalesieniowa przyznawana na wniosek złożony w roku, w którym upływa 5 lat od dnia złożenia wniosku o przyznanie pierwszej premii zalesieniowej, oraz kolejne premie zalesieniowe nie przysługują do gruntów objętych zobowiązaniami, o których mowa w § 9 ust. 1 pkt 3, jeżeli w wyniku oceny udatności uprawy leśnej, o której mowa w ust. 3, zostało stwierdzone, że uprawa jest nieudatna.

3. Starosta, dokonując oceny udatności uprawy leśnej na gruntach:

- 1) na których zostało wykonane zalesienie zgodnie z wymogami planu zalesienia,
- 2) z sukcesją naturalną, na których, zgodnie z planem zalesienia, nie jest wymagane wykonanie zalesienia

– bierze pod uwagę kryteria oceny udatności dla nasadzeń sztucznych oraz gruntów z sukcesją naturalną określone w załączniku nr 5 do rozporządzenia. Te same kryteria Agencja bierze pod uwagę, dokonując oceny udatności uprawy leśnej na tych gruntach, w przypadku gdy starosta nie dokonał tej oceny w terminie, o którym mowa odpowiednio w ust. 1 lub § 14 ust. 5.

4. Rolnik realizujący zobowiązanie, o którym mowa:

- 1) w § 9 ust. 1 pkt 1, prowadzi rejestr zabiegów pielęgnacyjnych zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia;
- 2) w § 9 ust. 1 pkt 2, prowadzi rejestr zabiegów pielęgnacyjnych stanowiący część planu zalesienia zgodnie z tabelą 7 w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

§ 21. 1. Wysokość stawek pomocy jest określona w załączniku nr 7 do rozporządzenia.

2. Przy ustalaniu wysokości premii z tytułu zalesień do powierzchni gruntu, do którego przysługuje premia pielęgnacyjna i premia zalesieniowa, zalicza się powierzchnię:

- 1) zajmowaną przez elementy krajobrazu, jeżeli szerokość tych elementów nie przekracza szerokości określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 26 ust. 4 ustawy;
- 2) gruntu wyznaczoną przez granicę zalesienia i granicę sąsiedniego gruntu stanowiącego własność innego podmiotu, ale nie większą niż wyznaczona przez granicę zalesienia i linię biegnącą w odległości 2 m od granicy tego zalesienia;
- 3) gruntu przeznaczoną do działań związanych z ochroną przeciwpożarową, jeżeli takie działania zostały określone w planie zalesienia.

3. Do ustalania wysokości premii z tytułu zadrzewień oraz premii z tytułu systemów rolno-leśnych przepisy ust. 2 pkt 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

§ 22. 1. W przypadku śmierci podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy, która nastąpiła w okresie od dnia złożenia wniosku o przyznanie odpowiednio wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej do dnia doręczenia decyzji w sprawie o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej, spadkobierca podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy może wstąpić do toczącego się postępowania w tych sprawach na miejsce zmarłego podmiotu, jeżeli nabył w wyniku dziedziczenia własność gruntów objętych tym wnioskiem.

2. Spadkobierca podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy wstępuje do toczącego się postępowania w sprawie o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej na miejsce zmarłego podmiotu na wniosek o przyznanie pomocy, o którą ubiegał się ten podmiot, złożony w terminie 7 miesięcy od dnia otwarcia spadku.

3. Termin, o którym mowa w ust. 2, nie podlega przywróceniu.

4. Spadkobierca podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy podaje we wniosku, o którym mowa w ust. 2, swój numer identyfikacyjny.

5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, spadkobierca podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy dołącza:

- 1) odpis prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo
- 2) oświadczenie tego spadkobiercy o złożeniu wniosku o stwierdzenie nabycia spadku zawierające wskazanie imienia, nazwiska i numeru identyfikacyjnego podmiotu, którego jest spadkobiercą, w przypadku gdy postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku nie zostało zakończone, albo
- 3) wypis albo odpis aktu poświadczenia dziedziczenia sporządzony przez notariusza.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5 pkt 2, spadkobierca podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy składa odpis prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku w terminie 30 dni od dnia uprawomocnienia się tego postanowienia.

7. Jeżeli z postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo z aktu poświadczenia dziedziczenia sporządzonego przez notariusza wynika, że uprawnionych do nabycia spadku jest więcej niż jeden spadkobierca podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy, spadkobierca podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy, który wstępuje do postępowania w sprawie o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej:

- 1) dołącza do wniosku, o którym mowa w ust. 2, albo
- 2) składa wraz z odpisem prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku

– oświadczenia pozostałych spadkobierców podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy, że wyrażają zgodę na wstąpienie tego spadkobiercy na miejsce zmarłego podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy i przyznanie temu spadkobiercy odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej.

8. Zgoda, o której mowa w ust. 7, nie jest wymagana, jeżeli miałyby być wyrażona przez małoletniego, a wniosek, o którym mowa w ust. 2, został złożony przez spadkobiercę podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy będącego przedstawicielem ustawowym tego małoletniego.

9. W przypadku, o którym mowa w ust. 5 pkt 2, decyzję w sprawie o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej spadkobiercy podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy wydaje się po złożeniu przez tego spadkobiercę odpisu prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku.

10. Przepisy ust. 1–4 stosuje się odpowiednio w przypadku śmierci podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy, który złożył wniosek o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej obejmujący grunty stanowiące własność jego małżonka, przy czym:

- 1) do toczącego się postępowania w sprawie o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej na miejsce zmarłego podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy może wstąpić właściciel tych gruntów;
- 2) do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dołącza się odpis skrócony aktu zgonu podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy.

11. Do zapisobiercy windykacyjnego, który w wyniku śmierci podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy nabył, jako przedmiot zapisu windykacyjnego, własność lub współwłasność gruntów, które były objęte wnioskiem o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej złożonym przez ten podmiot, przepisy ust. 1–9 stosuje się odpowiednio.

§ 23. 1. W przypadku rozwiązania albo przekształcenia podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy lub wystąpienia innego zdarzenia prawnego, w wyniku których zaistniało następstwo prawne, z wyłączeniem przypadku, o którym mowa w § 22 ust. 1, w okresie od dnia złożenia wniosku o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej do dnia doręczenia decyzji w sprawie o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej, następcą prawnym tego podmiotu może wstąpić do toczącego się postępowania w tych sprawach na miejsce tego podmiotu, jeżeli nabył w wyniku tego następstwa własność gruntów objętych tym wnioskiem.

2. Następcą prawnym podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy wstępuje do toczącego się postępowania w sprawie o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej na miejsce tego podmiotu na wniosek o przyznanie pomocy, o którą ubiegał się ten podmiot, złożony w terminie 7 miesięcy od dnia wystąpienia zdarzenia prawnego, w wyniku którego zaistniało następstwo prawne.

3. Termin, o którym mowa w ust. 2, nie podlega przywróceniu.

4. Następcą prawnym podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy podaje we wniosku, o którym mowa w ust. 2, swój numer identyfikacyjny.

5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, następcą prawnym podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy dołącza dokument potwierdzający zaistnienie następstwa prawnego albo kopię tego dokumentu poświadczoną za zgodność z oryginałem przez notariusza albo potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez upoważnionego pracownika Agencji.

§ 24. 1. W przypadku przeniesienia, w wyniku umowy sprzedaży lub innej umowy, własności gruntów objętych wnioskiem o przyznanie wsparcia odpowiednio na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej złożonym przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy, w okresie od dnia złożenia tego wniosku do dnia doręczenia decyzji w sprawie o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej, nowy właściciel tych gruntów może wstąpić do toczącego się postępowania w tych sprawach na miejsce podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy.

2. Nowy właściciel gruntów, o których mowa w ust. 1, wstępuje do toczącego się postępowania w sprawie o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej na wniosek o przyznanie pomocy, o którą ubiegał się ten podmiot, złożony w terminie 3 miesięcy od dnia przeniesienia własności tych gruntów.

3. Termin, o którym mowa w ust. 2, nie podlega przywróceniu.

4. Nowy właściciel gruntów, o których mowa w ust. 1, podaje we wniosku, o którym mowa w ust. 2, swój numer identyfikacyjny.

5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, nowy właściciel gruntów, o których mowa w ust. 1, dołącza umowę sprzedaży lub inną umowę, w wyniku której została na niego przeniesiona własność tych gruntów, albo kopie tych umów poświadczone za zgodność z oryginałem przez notariusza albo potwierdzone za zgodność z oryginałem przez upoważnionego pracownika Agencji.

6. Jeżeli własność gruntów objętych wnioskiem o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej złożonym przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy została przeniesiona na rzecz kilku podmiotów, nowy właściciel tych gruntów wstępujący do postępowania w sprawie o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej dołącza do wniosku, o którym mowa w ust. 2, oświadczenia współwłaścicieli, że wyrażają zgodę na wstąpienie tego właściciela na miejsce podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy i przyznanie mu odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej.

§ 25. 1. W przypadku śmierci rolnika, która nastąpiła po doręczeniu decyzji w sprawie o przyznanie odpowiednio pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej, spadkobiercy tego rolnika mogą być przyznane odpowiednio kolejne premie z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premie pielęgnacyjne lub premie zalesieniowe, jeżeli ten spadkobierca nabył w wyniku dziedziczenia własność gruntów objętych zobowiązaniami, o których mowa w § 9 ust. 1, podjętymi przez tego rolnika.

2. Jeżeli śmierć rolnika nastąpiła po doręczeniu decyzji w sprawie o przyznanie odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej za poprzedni rok, ale zanim ten rolnik złożył wniosek o przyznanie odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej za dany rok, spadkobierca tego rolnika składa wniosek o przyznanie odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej w terminie 7 miesięcy od dnia otwarcia spadku.

3. Premia z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premia pielęgnacyjna i premia zalesieniowa za dany rok mogą zostać przyznane spadkobiercy rolnika, jeżeli ten spadkobierca złożył wniosek, o którym mowa w ust. 2, w terminie określonym do składania wniosków o przyznanie tych premii, a gdy ten termin upłynął – wyłącznie w przypadku określonym w art. 60 ust. 1 zdanie drugie ustawy.

4. Jeżeli nie zachodzą okoliczności określone w ust. 3, a spadkobierca rolnika złożył wniosek, o którym mowa w ust. 2, przed upływem terminu określonego w ust. 2, nie przyznaje się premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej za dany rok, a spadkobierca rolnika jest uprawniony do ubiegania się o przyznanie odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej za następne lata.

5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, spadkobierca rolnika dołącza oświadczenie, złożone na formularzu udostępnionym przez Agencję, obejmujące zobowiązanie do kontynuowania realizacji odpowiednich zobowiązań, o których mowa w § 9 ust. 1, podjętych przez tego rolnika do końca okresu objętego tymi zobowiązaniami.

6. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dołącza się również:

- 1) odpis prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo
- 2) oświadczenie spadkobiercy rolnika o złożeniu wniosku o stwierdzenie nabycia spadku, zawierające wskazanie imienia, nazwiska i numeru identyfikacyjnego rolnika, którego jest spadkobiercą, w przypadku gdy postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku nie zostało zakończone, albo
- 3) wypis albo odpis aktu poświadczenia dziedziczenia sporządzony przez notariusza.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, do szczegółowego trybu przyznawania spadkobiercy rolnika odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej za dany rok stosuje się odpowiednio przepisy § 22 ust. 6–9.

8. Jeżeli śmierć rolnika nastąpiła w okresie od dnia złożenia wniosku o przyznanie odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej za dany rok do dnia doręczenia decyzji w sprawie o przyznanie odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej za ten rok, spadkobierca rolnika wstępuje do toczącego się postępowania w tych sprawach na miejsce zmarłego rolnika na wniosek złożony w terminie 7 miesięcy od dnia otwarcia spadku.

9. W przypadku, o którym mowa w ust. 8, do szczegółowego trybu przyznawania spadkobiercy rolnika odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej za dany rok stosuje się odpowiednio przepisy § 22 ust. 3–9, z tym że do wniosku, o którym mowa w ust. 8, spadkobierca rolnika dołącza również oświadczenie, złożone na formularzu udostępnionym przez Agencję, obejmujące zobowiązanie do kontynuowania realizacji odpowiednich zobowiązań, o których mowa w § 9 ust. 1, podjętych przez tego rolnika do końca okresu objętego tymi zobowiązaniami.

10. Przepisy ust. 1–5 i 8 stosuje się odpowiednio w przypadku śmierci rolnika, która nastąpiła po doręczeniu decyzji w sprawie o przyznanie odpowiednio pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej, do gruntów, które w dniu przyznawania tych premii stanowiły własność jego małżonka, przy czym:

- 1) odpowiednio kolejne premie z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premie pielęgnacyjne lub premie zalesieniowe mogą być przyznane właścicielowi tych gruntów;
- 2) do wniosku, o którym mowa w:
  - a) ust. 2, właściciel tych gruntów dołącza również odpis skrócony aktu zgonu tego rolnika,
  - b) ust. 8, właściciel tych gruntów dołącza odpis skrócony aktu zgonu tego rolnika i oświadczenie, złożone na formularzu udostępnionym przez Agencję, obejmujące zobowiązanie do kontynuowania realizacji odpowiednich zobowiązań, o których mowa w § 9 ust. 1, podjętych przez tego rolnika do końca okresu objętego tymi zobowiązaniami;
- 3) w przypadku, o którym mowa w ust. 8, do szczegółowego trybu przyznawania właścicielowi tych gruntów odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej za dany rok stosuje się odpowiednio przepisy § 22 ust. 3 i 4.

11. Do zapisobiercy windykacyjnego, który w wyniku śmierci rolnika nabył, jako przedmiot zapisu windykacyjnego, własność gruntów objętych odpowiednimi zobowiązaniami, o których mowa w § 9 ust. 1, podjętymi przez rolnika, przepisy ust. 1–6 i 8 stosuje się odpowiednio, a w przypadku, o którym mowa w:

- 1) ust. 2, do szczegółowego trybu przyznawania zapisobiercy windykacyjnemu premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej za dany rok stosuje się odpowiednio przepisy § 22 ust. 6–9;
- 2) ust. 8, do szczegółowego trybu przyznawania zapisobiercy windykacyjnemu premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej za dany rok stosuje się odpowiednio przepisy § 22 ust. 3–9, z tym że do wniosku, o którym mowa w ust. 8, zapisobierca windykacyjny dołącza również oświadczenie, złożone na formularzu udostępnionym przez Agencję, obejmujące zobowiązanie do kontynuowania realizacji zobowiązań, o których mowa odpowiednio w § 9 ust. 1, podjętych przez rolnika, który ustanowił zapis windykacyjny na rzecz tego zapisobiercy, do końca okresu objętego tymi zobowiązaniami.

§ 26. 1. W przypadku rozwiązania albo przekształcenia rolnika lub wystąpienia innego zdarzenia prawnego, w wyniku których zaistniało następstwo prawne, z wyłączeniem przypadku, o którym mowa w § 25 ust. 1, które nastąpiły po doręczeniu decyzji w sprawie o przyznanie odpowiednio pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej, następcy prawnemu rolnika mogą być przyznane odpowiednio kolejne premie z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premie pielęgnacyjne lub premie zalesieniowe, jeżeli w wyniku tego następstwa nabył własność gruntów objętych odpowiednimi zobowiązaniami, o których mowa w § 9 ust. 1, podjętymi przez tego rolnika.

2. Jeżeli zdarzenie, o którym mowa w ust. 1, nastąpiło po doręczeniu decyzji w sprawie o przyznanie odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej za poprzedni rok, ale zanim ten rolnik złożył wniosek o przyznanie odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej za dany rok, następcą prawnym tego rolnika składa wniosek o przyznanie odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej w terminie 7 miesięcy od dnia wystąpienia zdarzenia prawnego, w wyniku którego zaistniało następstwo prawne.

3. Premia z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premia pielęgnacyjna i premia zalesieniowa za dany rok mogą zostać przyznane następcy prawnemu rolnika, jeżeli ten następca złożył wniosek, o którym mowa w ust. 2, w terminie określonym do składania wniosków o przyznanie tych premii, a gdy ten termin upłynął – wyłącznie w przypadku określonym w art. 60 ust. 1 zdanie drugie ustawy.

4. Jeżeli nie zachodzą okoliczności określone w ust. 3, a następca prawny rolnika złożył wniosek, o którym mowa w ust. 2, przed upływem terminu określonego w ust. 2, nie przyznaje się premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej za dany rok, a następca prawny rolnika jest uprawniony do ubiegania się o przyznanie odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej za następane lata.

5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, następca prawny rolnika dołącza:

- 1) oświadczenie, złożone na formularzu udostępnionym przez Agencję, obejmujące zobowiązanie do kontynuowania realizacji odpowiednich zobowiązań, o których mowa w § 9 ust. 1, podjętych przez tego rolnika do końca okresu objętego tymi zobowiązaniami;
- 2) dokument potwierdzający zaistnienie następstwa prawnego albo kopię tego dokumentu poświadczoną za zgodność z oryginałem przez notariusza albo potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez upoważnionego pracownika Agencji.

6. Jeżeli zdarzenie, o którym mowa w ust. 1, nastąpiło w okresie od dnia złożenia przez rolnika wniosku o przyznanie odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej za dany rok do dnia doręczenia decyzji w sprawie o przyznanie odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej za ten rok, następca prawny rolnika wstępuje do toczącego się postępowania w tej sprawie na miejsce tego rolnika na wniosek złożony w terminie 7 miesięcy od dnia wystąpienia zdarzenia prawnego, w wyniku którego zaistniało następstwo prawne.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, do szczegółowego trybu przyznawania następcy prawnemu rolnika odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej za dany rok stosuje się odpowiednio przepisy § 23 ust. 3–5, z tym że do wniosku, o którym mowa w ust. 6, następca prawny rolnika dołącza również oświadczenie, złożone na formularzu udostępnionym przez Agencję, obejmujące zobowiązanie do kontynuowania realizacji odpowiednich zobowiązań, o których mowa w § 9 ust. 1, podjętych przez tego rolnika do końca okresu objętego tymi zobowiązaniami.

§ 27. 1. W przypadku przeniesienia, w wyniku umowy sprzedaży lub innej umowy, własności gruntów objętych odpowiednimi zobowiązaniami, o których mowa w § 9 ust. 1, podjętymi przez rolnika, które nastąpiło po doręczeniu decyzji w sprawie o przyznanie odpowiednio pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej, nowemu właścicielowi tych gruntów mogą być przyznane odpowiednio kolejne premie z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premie pielęgnacyjne lub premie zalesieniowe.

2. Jeżeli przeniesienie własności gruntów objętych odpowiednimi zobowiązaniami, o których mowa w § 9 ust. 1, podjętymi przez rolnika nastąpiło po doręczeniu decyzji w sprawie o przyznanie odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej za poprzedni rok, ale zanim ten rolnik złożył wniosek o przyznanie odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej za dany rok, nowy właściciel tych gruntów składa wniosek o przyznanie odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej w terminie 7 miesięcy od dnia przeniesienia własności tych gruntów.

3. Premia z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premia pielęgnacyjna i premia zalesieniowa za dany rok mogą zostać przyznane nowemu właścicielowi gruntów, o których mowa w ust. 1, jeżeli ten właściciel złożył wniosek, o którym mowa w ust. 2, w terminie określonym do składania wniosków o przyznanie tej premii, a gdy ten termin upłynął – wyłącznie w przypadku określonym w art. 60 ust. 1 zdanie drugie ustawy.

4. Jeżeli nie zachodzą okoliczności, o których mowa w ust. 3, a nowy właściciel gruntów, o których mowa w ust. 1, złożył wniosek, o którym mowa w ust. 2, przed upływem terminu określonego w ust. 2, nie przyznaje się premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej za dany rok, a nowy właściciel tych gruntów jest uprawniony do ubiegania się o przyznanie odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej za następane lata.

5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, nowy właściciel gruntów, o których mowa w ust. 1, dołącza:

- 1) oświadczenie, złożone na formularzu udostępnionym przez Agencję, obejmujące zobowiązanie do kontynuowania realizacji odpowiednich zobowiązań, o których mowa w § 9 ust. 1, podjętych przez rolnika do końca okresu objętego tymi zobowiązaniami;
- 2) umowę sprzedaży lub inną umowę, w wyniku której została na niego przeniesiona własność gruntów objętych odpowiednimi zobowiązaniami, o których mowa w § 9 ust. 1, podjętymi przez rolnika albo kopie tych umów poświadczone za zgodność z oryginałem przez notariusza albo potwierdzone za zgodność z oryginałem przez upoważnionego pracownika Agencji.

6. Jeżeli przeniesienie własności gruntów objętych odpowiednimi zobowiązaniami, o którym mowa w § 9 ust. 1, podjętymi przez rolnika nastąpiło w okresie od dnia złożenia wniosku o przyznanie odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej za dany rok do dnia doręczenia decyzji w sprawie o przyznanie odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej za ten rok, nowy właściciel tych gruntów wstępuje do toczącego się postępowania w tych sprawach na miejsce tego rolnika na wniosek złożony w terminie 3 miesięcy od dnia przeniesienia własności tych gruntów.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, do szczegółowego trybu przyznawania premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej za dany rok nowemu właścicielowi gruntów, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy § 25 ust. 3–7, z tym że do wniosku, o którym mowa w ust. 6, ten właściciel dołącza również oświadczenie, złożone na formularzu udostępnionym przez Agencję, obejmujące zobowiązanie do kontynuowania realizacji odpowiednich zobowiązań, o których mowa w § 9 ust. 1, podjętych przez rolnika do końca okresu objętego tymi zobowiązaniami.

§ 28. 1. Jeżeli po doręczeniu decyzji w sprawie o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej beneficjent, do którego ta decyzja została skierowana, zmarł, jego spadkobiercy przysługują prawa, które przysługiwałyby spadkodawcy jako stronie postępowania.

2. Jeżeli po doręczeniu decyzji w sprawie o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej beneficjent, do którego ta decyzja została skierowana, został rozwiązany albo przekształcony albo wystąpiło inne zdarzenie prawne, w wyniku którego zaistniało następstwo prawne, z wyłączeniem przypadku, o którym mowa w ust. 1, prawa, które przysługiwałyby temu beneficjentowi jako stronie postępowania, przysługują jego następcy prawnemu.

3. Jeżeli w przypadku, o którym mowa w ust. 1, prawa, które przysługiwałyby spadkodawcy jako stronie postępowania, przysługują kilku spadkobiercom, prawa te wykonuje ten spadkobierca, na którego pozostali spadkobiercy wyrazili pisemną zgodę.

4. Należności z tytułu płatności przyznanych w decyzji, o której mowa w ust. 1, są przedmiotem dziedziczenia.

5. W przypadku gdy w decyzji, o której mowa w ust. 1, zostały przyznane wsparcie na zalesianie, wsparcie na zadrzewienie, wsparcie na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcie na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, premia z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premia pielęgnacyjna lub premia zalesieniowa, odpowiednio wsparcie na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcie na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcie na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, premia z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premia pielęgnacyjna lub premia zalesieniowa są wypłacane spadkobiercy.

6. Jeżeli wsparcie na zalesianie, wsparcie na zadrzewienie, wsparcie na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcie na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, premia z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premia pielęgnacyjna lub premia zalesieniowa nie zostały przekazane na rachunek bankowy beneficjenta lub rachunek beneficjenta prowadzony w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, jego spadkobierca, który nie kwestionuje należności określonej w decyzji, o której mowa w ust. 1, składa wniosek o wypłatę odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej do kierownika biura powiatowego Agencji, do którego ten beneficjent złożył wniosek o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej, wraz z:

- 1) odpisem prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku – w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się tego postanowienia albo
- 2) wypisem albo odpisem aktu poświadczenia dziedziczenia sporządzonym przez notariusza – w terminie 14 dni od dnia wpisu aktu poświadczenia dziedziczenia do rejestru aktów poświadczenia dziedziczenia, albo
- 3) oświadczeniem tego spadkobiercy o złożeniu wniosku o stwierdzenie nabycia spadku, zawierającym wskazanie imienia, nazwiska i numeru identyfikacyjnego rolnika, którego jest spadkobiercą, w przypadku gdy postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku nie zostało zakończone

– jednak nie później niż przed upływem 6 miesięcy od dnia doręczenia temu beneficjentowi decyzji, o której mowa w ust. 1.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 6 pkt 3, spadkobierca beneficjenta składa odpis prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się tego postanowienia.

8. Jeżeli wsparcie na zalesianie, wsparcie na zadrzewienie, wsparcie na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcie na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, premia z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premia pielęgnacyjna lub premia zalesieniowa nie zostały przekazane beneficjentowi, o którym mowa w ust. 2, na jego rachunek bankowy albo jego rachunek prowadzony w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, jego następcą prawny, który nie kwestionuje należności określonej w decyzji, o której mowa w ust. 2, składa wniosek o wypłatę odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej do kierownika biura powiatowego Agencji, do którego ten beneficjent złożył wniosek o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej, w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia temu beneficjentowi tej decyzji.

9. Do wniosku, o którym mowa w ust. 8, następcą prawny beneficjenta dołącza dokument potwierdzający zaistnienie następstwa prawnego albo kopię tego dokumentu poświadczoną za zgodność z oryginałem przez notariusza albo potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez upoważnionego pracownika Agencji.

10. Jeżeli z postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo z aktu poświadczenia dziedziczenia sporządzonego przez notariusza wynika, że uprawnionych do nabycia spadku jest więcej niż jeden spadkobierca, spadkobierca występujący z wnioskiem, o którym mowa w ust. 6:

- 1) dołącza do tego wniosku albo
- 2) składa wraz z odpisem prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku

– oświadczenia pozostałych spadkobierców o wyrażeniu zgody na wypłatę temu spadkobiercy odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej.

11. Zgoda, o której mowa w ust. 10, nie jest wymagana, jeżeli miałaby być wyrażona przez małoletniego, a wniosek, o którym mowa w ust. 6, został złożony przez spadkobiercę będącego przedstawicielem ustawowym tego małoletniego.

12. W przypadku złożenia wniosku o wypłatę odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej kierownik biura powiatowego Agencji wydaje decyzję w sprawie wypłaty odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej.

13. W przypadku gdy wniosek o wypłatę odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej nie został złożony albo jeżeli została wydana decyzja o odmowie wypłaty odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej, decyzje, o których mowa w ust. 1 i 2, wygasają z mocy prawa.

14. Do zapisobiercy windykacyjnego, który w wyniku śmierci beneficjenta nabył jako przedmiot zapisu windykacyjnego własność gruntów, do których temu beneficjentowi została przyznana pomoc, przepisy ust. 1, 3–7 i 10–13 stosuje się odpowiednio.

§ 29. 1. W przypadku przeniesienia własności gruntów objętych odpowiednimi zobowiązaniami, o których mowa w § 9 ust. 1, te zobowiązania wygasają, jeżeli nie zostały przejęte przez nowego właściciela tych gruntów.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, przepisów § 31 ust. 1–3 nie stosuje się.

§ 30. W przypadku gdy rolnik ubiega się o przyznanie premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych w ramach danego zobowiązania do powierzchni gruntów, która przekracza obszar zatwierdzony do tej premii, powierzchnię obszaru zatwierdzonego do tej premii służącą do ustalenia wysokości tej premii ustala się w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 70 ustawy dotyczących przyznawania pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1 lit. a–d ustawy, a wysokość kary oblicza się w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 70 ustawy dotyczących przyznawania pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1 lit. a–d ustawy.

§ 31. 1. Jeżeli zostanie stwierdzone, że rolnik nie wykonuje zabiegów pielęgnacyjnych zgodnie z wymogami planu zalesienia lub wymogami określonymi w załączniku nr 6 do rozporządzenia, wysokość kary w odniesieniu do odpowiedniej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych lub premii pielęgnacyjnej stanowi iloczyn:

- 1) iloczynu:
  - a) współczynnika dotkliwości uchybienia i
  - b) współczynnika trwałości uchybienia– określonych w załączniku nr 8 do rozporządzenia oraz
- 2) kwoty stanowiącej iloczyn:
  - a) wysokości tej premii, jaka przysługiwałaby rolnikowi, gdyby wykonywał te zabiegi, oraz
  - b) procentowego stosunku powierzchni obszaru, na którym stwierdzono to uchybienie, do powierzchni obszaru, na którym rolnik powinien wykonać te zabiegi.

2. Jeżeli rolnik nie prowadzi rejestrów zabiegów pielęgnacyjnych, o których mowa w § 20 ust. 4, wysokość kary wynosi 5% odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych lub premii pielęgnacyjnej.

3. Jeżeli w odniesieniu do uchybienia, o którym mowa w ust. 1, wystąpi powtarzalność, o której mowa w art. 59 ust. 5 akapit pierwszy rozporządzenia 2021/2116, rozumiana jako ponowne stwierdzenie popełnienia przez rolnika takiego samego uchybienia, wysokość kary stanowi dodatkowo iloczyn 7% premii otrzymanej przez rolnika oraz liczby lat, w których stwierdzono takie samo uchybienie.

4. Jeżeli zostanie stwierdzone, że obowiązek, o którym mowa w ust. 2 załącznika III do rozporządzenia 2022/129, nie został spełniony, w danym roku wysokość kary wynosi 1% wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych.

5. W przypadku gdy wysokość wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych wynikająca z wniosku o przyznanie tego wsparcia przekracza wysokość przysługującego wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych o więcej niż 10%, wysokość kary stanowi różnicę między tymi dwiema kwotami.

6. Całkowita wysokość kar nie może być większa niż 100% kwoty, którą beneficjent otrzymałby, gdyby uchybienia nie popełniono.

§ 32. Kary w odniesieniu do premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych oblicza się w następujący sposób:

- 1) w pierwszej kolejności oblicza się kary, o których mowa w § 30;
- 2) kwota premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych pozostała po uwzględnieniu kar wymienionych w pkt 1 służy jako podstawa obliczenia kar, o których mowa w § 31 ust. 1–3;
- 3) kwota premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych pozostała po uwzględnieniu kar wymienionych w pkt 1 i 2 służy jako podstawa obliczenia kar, o których mowa w art. 60 ust. 1 ustawy;
- 4) kwota premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych pozostała po uwzględnieniu kar wymienionych w pkt 1–3 służy jako podstawa obliczenia kar, o których mowa w art. 60 ust. 2 pkt 1 ustawy;
- 5) kwota premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych pozostała po uwzględnieniu kar wymienionych w pkt 1–4 służy jako podstawa obliczenia kar, o których mowa w art. 59 ust. 2 ustawy;
- 6) kwota premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych pozostała po uwzględnieniu kar wymienionych w pkt 1–5 służy jako podstawa obliczenia kar administracyjnych, o których mowa w art. 52 ustawy.

§ 33. Przepisu § 30 nie stosuje się, jeżeli kara, o której mowa w tym przepisie, miałaby być nałożona na skutek niezgodności ze stanem faktycznym informacji wskazanych we wniosku o przyznanie premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, o których rolnik poinformował kierownika biura powiatowego Agencji zgodnie z § 18 ust. 5, pod warunkiem że Agencja nie powiadomiła wcześniej tego rolnika o zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu lub o jakichkolwiek niezgodnościach we wniosku o przyznanie tych premii.

§ 34. 1. Jeżeli beneficjent wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych lub wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych na inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1–4, nie zachował trwałości operacji zgodnie z art. 71 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego

Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.⁵⁾), wysokość kary jest równa jedynie części:

- 1) wypłaconego wsparcia na zalesianie do części gruntu, na którym w wyniku oceny udatności uprawy leśnej, o której mowa w § 20 ust. 3, zostało stwierdzone, że uprawa jest nieudatna;
- 2) odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych lub wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych na inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1–4, wypłaconego do tej części gruntu:
  - a) na którym odpowiednio zalesienie, zadrzewienie, system rolno-leśny lub inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1–4, zostały zlikwidowane przed upływem 5 lat od dnia wypłaty tego wsparcia,
  - b) którego własność lub współwłasność została przeniesiona na rzecz innego podmiotu w wyniku umowy sprzedaży lub innej umowy, a podmiot, który nabył własność tego gruntu, nie utrzymał zalesienia, zadrzewienia, systemu rolno-leśnego lub inwestycji, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1–4, wykonanych na tym gruncie do dnia, w którym upływa 5 lat od dnia wypłaty tego wsparcia.

2. Wysokość kary jest równa odpowiednio wsparciu na zalesianie, wsparciu na zadrzewienie lub wsparciu na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, w części przeznaczony na ogrodzenie, jeżeli beneficjent nie utrzymał tego ogrodzenia do dnia, w którym upływa 5 lat od dnia wypłaty tego wsparcia, lub siatka użyta do grodzenia nie spełniała, w okresie objętym wsparciem, wymogów określonych w planie zalesienia lub planie inwestycji lub wymagań określonych w § 4 ust. 1 pkt 1 lit. b.

3. Wysokość kary jest równa odpowiednio wsparciu na zalesianie, wsparciu na zadrzewienie, wsparciu na zakładanie systemów rolno-leśnych lub wsparciu na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, w części przeznaczony na zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów 3 palikami, repelentami, osłonkami lub wełną owczą, jeżeli beneficjent nie utrzymał tego zabezpieczenia do dnia, w którym upływają 3 lata od dnia wypłaty tego wsparcia.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio, jeżeli beneficjent nie posiada dowodów zakupu repelentów za lata, w których były one stosowane, w ilości wystarczającej do zabezpieczenia przed zniszczeniem drzew lub krzewów tymi repelentami na gruntach, na których zadeklarował we wniosku o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych ich zastosowanie.

5. Wysokość kary jest równa odpowiednio wsparciu na zadrzewienie lub wsparciu na zakładanie systemów rolno-leśnych, jeżeli przed upływem 5 lat od dnia wypłaty tego wsparcia jest mniej niż 51% minimalnej liczby drzew lub krzewów określonej zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia.

§ 35. Do wniosków o przyznanie premii z tytułu zadrzewień oraz pierwszej premii pielęgnacyjnej i pierwszej premii zalesieniowej do gruntów zalesionych wskutek sukcesji naturalnej, na których zgodnie z planem zalesienia nie jest wymagane wykonanie zalesienia, złożonych w okresie od dnia 15 marca 2023 r. do dnia wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy tego rozporządzenia.

§ 36. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *R. Telus*

⁵⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 270 z 15.10.2015, str. 1, Dz. Urz. UE L 200 z 26.07.2016, str. 140, Dz. Urz. UE L 259 z 27.09.2016, str. 79, Dz. Urz. UE L 338 z 13.12.2016, str. 34, Dz. Urz. UE L 129 z 19.05.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 176 z 07.07.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 335 z 15.12.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 193 z 30.07.2018, str. 1, Dz. Urz. UE L 291 z 16.11.2018, str. 5, Dz. Urz. UE L 123 z 10.05.2019, str. 1, Dz. Urz. UE L 99 z 31.03.2020, str. 5, Dz. Urz. UE L 130 z 24.04.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 231 z 17.07.2020, str. 4, Dz. Urz. UE L 356 z 26.10.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 437 z 28.12.2020, str. 30, Dz. Urz. UE L 109 z 08.04.2022, str. 1, Dz. Urz. UE L 115 z 13.04.2022, str. 38, Dz. Urz. UE L 275 z 25.10.2022, str. 23 oraz Dz. Urz. UE L 63 z 28.02.2023, str. 1.

Załączniki do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
z dnia 17 kwietnia 2023 r. (Dz. U. poz. 737)

Załącznik nr 1**DRZEWA I KRZEWY RODZIMYCH GATUNKÓW I RODZAJÓW**

1. Gatunki drzew objęte regionalizacją nasienną:

- 1) Jodła pospolita (Jd);
- 2) Modrzew europejski (Md);
- 3) Sosna zwyczajna (So);
- 4) Świerk pospolity (Św);
- 5) Buk zwyczajny (Bk);
- 6) Brzoza brodawkowata (Brz);
- 7) Dąb bezszypułkowy (Dbbs);
- 8) Dąb szypułkowy (Dbs);
- 9) Olsza czarna (Olcz).

2. Gatunki i rodzaje drzew i krzewów nieobjęte regionalizacją nasienną:

- 1) Berberys zwyczajny;
- 2) Bez czarny;
- 3) Bez koralowy;
- 4) Brzoza omszona;
- 5) Czeremcha pospolita;
- 6) Czereśnia ptasia;
- 7) Dereń świdwa;
- 8) Dereń właściwy;
- 9) Głóg dwuszyjkowy;
- 10) Głóg jednoszyjkowy;
- 11) Grab zwyczajny;
- 12) Grusza pospolita;
- 13) Irgi rodzime;
- 14) Jabłoń dzika;
- 15) Jałowiec pospolity;
- 16) Jarzęb pospolity;
- 17) Jesion wyniosły;
- 18) Kalina koralowa;
- 19) Klon jawor;
- 20) Klon polny;
- 21) Klon zwyczajny;
- 22) Kruszyna pospolita;
- 23) Leszczyna pospolita;
- 24) Ligustr pospolity;

- 25) Lipa drobnolistna;
- 26) Lipa szerokolistna;
- 27) Morwa biała;
- 28) Olsza szara;
- 29) Porzeczka agrest;
- 30) Porzeczka alpejska;
- 31) Porzeczka czerwona;
- 32) Porzeczka czarna;
- 33) Rokitnik zwyczajny;
- 34) Róża dzika;
- 35) Suchodrzew czarny;
- 36) Suchodrzew zwyczajny;
- 37) Szakłak pospolity;
- 38) Śliwa tarnina;
- 39) Topole rodzime;
- 40) Trzmielina brodawkowata;
- 41) Trzmielina zwyczajna;
- 42) Wiązy;
- 43) Wierzby rodzime;
- 44) Wiśnia karłowata;
- 45) Wiśnia ptasia.

Załącznik nr 2

LICZBA SADZONEK DRZEW LUB KRZEWÓW NA HEKTAR

Wsparcie na zalesianie¹⁾		
Drzewa lub krzewy/rodzaj interwencji	Minimalna liczba sadzonek (w tys. szt./ha)	Maksymalna liczba sadzonek (w tys. szt./ha)
Sosna	8	10
Świerk	3	5
Jodła	4	8
Modrzew	1,5	3
Dąb	6	8
Buk	6	8
Inne liściaste	4	6
Wsparcie na zadrzewienie	1,5	2,5
Wsparcie na zakładanie systemów rolno-leśnych	0,15	0,25
Wsparcie na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych¹⁾		
Drzewa lub krzewy/rodzaj inwestycji	Liczba sadzonek (w tys. szt./ha)	
Przebudowa składu gatunkowego drzewostanu przez wprowadzenie drugiego piętra w drzewostanie	4	
Przebudowa składu gatunkowego drzewostanu przez dolesianie luk w drzewostanie lub odnowienie drzewostanu uszkodzonego	6	
Zróżnicowanie struktury drzewostanu przez wprowadzenie podszytu	2,5	
Założenie remizy	4	
Założenie strefy ekotonowej	2	

¹⁾ W przypadku sadzonek z zakrytym systemem korzeniowym i mikoryzowanych liczbę sadzonek na 1 ha można zmniejszyć o 30%.

ELEMENTY PLANU ZALESIENIA

A. Zalecenia planu zalesienia

1. Dane dotyczące położenia gruntów przeznaczonych do wykonania zalesienia lub gruntów z sukcesją naturalną oraz faktycznego sposobu ich użytkowania, z wyszczególnieniem:

- 1) nazwy województwa, gminy oraz obrębu geodezyjnego;
- 2) użytków gruntowych, na których jest planowane zalesienie, według stanu faktycznego, zgodnie z poniższą tabelą:

TABELA 1. SPOSÓB UŻYTKOWANIA GRUNTÓW

Numer działki ewidencyjnej	Faktyczny sposób użytkowania (grunt orny – R, sad – S, sukcesja naturalna – SN, odłóg – O) ¹⁾	Powierzchnia		Uwagi
		ha	a	
RAZEM				

¹⁾ Wybrać spośród wymienionych.

2. Określenie typów siedliskowych lasu dla gruntów przeznaczonych do wykonania zalesienia lub gruntów z sukcesją naturalną z uwzględnieniem szczegółowego opisu tworzenia strefy ekotonowej i zakładania ognisk biocenotycznych.

3. Określenie składu gatunkowego wykonanego zalesienia dla poszczególnych typów siedliskowych lasu z uwzględnieniem strefy ekotonowej zgodnie z poniższymi tabelami:

TABELA 2. SKŁAD GATUNKOWY DLA GRUNTÓW BEZ SUKCESJI NATURALNEJ

Powierzchnia do zalesienia	Klasa gruntu	Typ siedliskowy lasu	Skład gatunkowy uprawy leśnej	Powierzchnia do zalesienia poszczególnymi gatunkami lub rodzajami drzew lub krzewów ¹⁾					
								gatunki biocenotyczne	
ha			%	ha					
całkowita									
- w tym powierzchnia nasadzeń									
- w tym powierzchnia nasadzeń wraz z elementami krajobrazu niezalesianymi, uprawnionymi do premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej zgodnie z § 18 ust. 2 i § 21 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia									
powierzchnia nieuprawniona do wsparcia na zalesianie lub premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej									

¹⁾ Zalesienie powinno składać się z mieszanki gatunków lub rodzajów drzew lub krzewów, która obejmuje przynajmniej 51% gatunków lub rodzajów drzew lub krzewów liściastych, jeżeli pozwolą na to warunki siedliskowe, lub co najmniej 3 różne gatunki lub rodzaje drzew lub krzewów, z których najmniej liczny gatunek lub rodzaj wynosi co najmniej 10%.

TABELA 3. SKŁAD GATUNKOWY DLA GRUNTÓW Z SUKCESJĄ NATURALNĄ

Powierzchnia gruntu objęta planem zalesienia		Skład gatunkowy gruntu, na którym wykonano zalesienie	Powierzchnia gruntu, na którym wykonano zalesienie poszczególnymi gatunkami lub rodzajami drzew lub krzewów ¹⁾				
	ha		%	ha			
całkowita							
– w tym powierzchnia z sukcesją naturalną, wraz z elementami krajobrazu niezalesianymi, uprawnionymi do premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej zgodnie z § 18 ust. 2 i § 21 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia							
– w tym powierzchnia nasadzeń							
– w tym powierzchnia nasadzeń wraz z elementami krajobrazu niezalesianymi, uprawnionymi do premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej zgodnie z § 18 ust. 2 i § 21 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia							
powierzchnia nieuprawniona do wsparcia na zalesianie lub premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej							

¹⁾ Zalesienie powinno składać się z mieszanki gatunków lub rodzajów drzew lub krzewów, która obejmuje przynajmniej 51% gatunków lub rodzajów drzew lub krzewów liściastych, jeżeli pozwolą na to warunki siedliskowe, lub co najmniej 3 różne gatunki lub rodzaje drzew lub krzewów, z których najmniej liczny gatunek lub rodzaj wynosi co najmniej 10%.

4. Określenie odległości między sadzonkami drzew lub krzewów (więźby), warunków techniczno-produkcyjnych sadzonek, liczby sadzonek na hektar, liczby sadzonek potrzebnych do zalesienia oraz formy zmieszania gatunków drzew lub krzewów zgodnie z poniższą tabelą:

TABELA 4. LICZBA SADZONEK – W PRZYPADKU WPROWADZANIA NASADZEŃ

Gatunek lub rodzaj drzew lub krzewów ¹⁾	Charakterystyka sadzonek		Przyjęta więźba sadzenia dla sadzonek (w m)	Forma zmieszania	Powierzchnia nasadzeń (w ha)	Liczba sadzonek dla powierzchni nasadzeń (w tys. szt.)	Liczba sadzonek na 1 ha (w tys. szt./ha)
	wiek	wymagania dla przygotowania ²⁾					

¹⁾ Zalesienie powinno składać się z mieszanki gatunków lub rodzajów drzew lub krzewów, która obejmuje przynajmniej 51% gatunków lub rodzajów drzew lub krzewów liściastych, jeżeli pozwolą na to warunki siedliskowe, lub co najmniej 3 różne gatunki lub rodzaje drzew lub krzewów, z których najmniej liczny gatunek lub rodzaj wynosi co najmniej 10%.

²⁾ Wymagania dla przygotowania: OSK – sadzonki z odkrytym systemem korzeniowym; ZSK – sadzonki z zakrytym systemem korzeniowym; ZSKM – sadzonki z zakrytym systemem korzeniowym mikoryzowane.

5. Informacje dotyczące:

- 1) uprawy gleby na gruntach przeznaczonych do wykonania zalesienia, w tym:
  - a) sposobu przygotowania gleby,
  - b) wymagań, jakie powinien spełniać sprzęt służący do przygotowania gleby,
  - c) określenia terminu przygotowania gleby;
- 2) sadzenia sadzonek drzew lub krzewów, w tym:
  - a) metody sadzenia drzew lub krzewów poszczególnych gatunków lub rodzajów,
  - b) określenia terminu i kolejności sadzenia:
    - na poszczególnych gruntach,
    - poszczególnych gatunków tych drzew lub krzewów;
- 3) czynności wykonywanych w ramach pielęgnacji wykonanego zalesienia oraz gruntu z sukcesją naturalną wraz z opisem sposobu i terminów wykonania zabiegów pielęgnacyjnych oraz wskazaniem powierzchni, na której te zabiegi mają być wykonane;
- 4) ochrony przeciwpożarowej uprawy leśnej, w tym:
  - a) sposobu zakładania pasa przeciwpożarowego, określenia jego lokalizacji, długości i szerokości w metrach oraz terminu wykonania – o ile jest wymagane,
  - b) sposobu i miejsca wykonania punktu czerpania wody oraz dojazdu do tego punktu, a także terminu wykonania tego punktu oraz dojazdu – o ile jest wymagane;
- 5) wymagań, jakie powinno spełniać zalesienie ze względu na potrzeby ochrony środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków chronionych.

6. Część graficzna planu zalesienia, którą stanowi materiał graficzny, o którym mowa w § 11 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia. Grunty oznacza się na tym dokumencie w następujący sposób:

- 1) linia niebieska – oznacza granice gruntów objętych planem zalesienia;
- 2) linia czarna – oznacza granice między nasadzeniami głównych gatunków lasotwórczych; nasadzenia oznacza się symbolami gatunków drzew określonymi w załączniku nr 1 do rozporządzenia;

- 3) linia czerwona – oznacza granicę polno-leśną;
- 4) linia zielona ciągła – oznacza granice strefy ekotonowej;
- 5) punkt zielony lub linia zielona przerywana – oznacza grupę gatunków lub rodzajów drzew lub krzewów domieszko-
wych i biocenotycznych;
- 6) linia żółta – oznacza granice pasów ochrony przeciwpożarowej;
- 7) linia brązowa – oznacza granice między gruntami przeznaczonymi do wykonania zalesienia lub gruntami z sukcesją
naturalną a gruntami stanowiącymi własność innego podmiotu użytkowanymi jako grunty leśne albo grunty rolne.

B. Wymogi planu zalesienia

1. Powierzchnia stanowiąca podstawę do obliczenia wsparcia na zalesianie, premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej ustalona zgodnie z poniższą tabelą:

**TABELA 5. POWIERZCHNIA WYKONANEGO ZALESIENIA LUB GRUNTU
Z SUKCESJĄ NATURALNĄ**

Lp.	Formy pomocy finansowej	Jednostka	Powierzchnia/mb
1	Wsparcie na zalesianie		
A	Zalesianie w warunkach korzystnych	ha	
B	Zalesianie na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12 ^{o1)}		
C	Zabezpieczanie przed zniszczeniem drzew lub krzewów – ogrodzenie co najmniej 2-metrową siatką metalową	mb	
D	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów 3 palikami	ha	
E	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów repelentami		
F	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów osłonkami		
G	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów wełną owczą		
2	Premia pielęgnacyjna		
A	Na gruntach w warunkach korzystnych	ha	
B	Na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12 ^{o1)}		
C	Na gruntach z sukcesją naturalną		
D	Na gruntach z sukcesją naturalną o nachyleniu terenu powyżej 12 ^{o1)}		
3	Premia zalesieniowa		
A	Powierzchnia uprawniona do premii zalesieniowej	ha	

¹⁾ Przez grunty o nachyleniu terenu powyżej 12° rozumie się grunty, gdy przynajmniej część terenu na tych gruntach ma nachylenie powyżej 12°.

2. Określenie regionalizacji nasiennej sadzonek potrzebnych do zalesienia zgodnie z poniższą tabelą:

TABELA 6. WYMOGI WYNIKAJĄCE Z REGIONALIZACJI NASIENNEJ

Gatunek lub rodzaj drzew lub krzewów	Wymogi wynikające z regionalizacji nasiennej	
	region pochodzenia leśnego materiału rozmnożeniowego ¹⁾	region pochodzenia leśnego materiału rozmnożeniowego przeznaczonego do wykorzystywania w regionie pochodzenia, o którym mowa w kolumnie 2 ²⁾
1	2	3

¹⁾ Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie wykazu, obszarów i map regionów pochodzenia leśnego materiału rozmnożeniowego (Dz. U. poz. 1425).

²⁾ Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie wykorzystywania leśnego materiału rozmnożeniowego poza regionem pochodzenia (Dz. U. poz. 1328).

3. Czynności wykonywane w ramach pielęgnacji zalesienia oraz gruntu z sukcesją naturalną wraz z opisem terminu wykonania zabiegów pielęgnacyjnych zgodnie z poniższą tabelą:

TABELA 7. ZABIEGI PIELEGNACYJNE – REJESTR ZABIEGÓW PIELEGNACYJNYCH

Rok ¹⁾	Nazwa zabiegu pielęgnacyjnego (usuwanie roślinności zagłuszającej sadzonki, wykonanie cięć pielęgnacyjnych, przeredzanie przegęszczonych partii samosiewów) ²⁾	Powierzchnia, na której wykonuje się zabieg pielęgnacyjny	Termin, w którym zabiegi pielęgnacyjne powinny zostać wykonane ³⁾	Rejestr zabiegów pielęgnacyjnych – termin (dzień, miesiąc i rok), w którym zostały wykonane poszczególne czynności w ramach wykonywanego zabiegu pielęgnacyjnego ⁴⁾
I				
II				
III				
IV				
V				

¹⁾ Rok złożenia wniosku o premię pielęgnacyjną.

²⁾ Należy wybrać spośród wymienionych.

³⁾ Należy podać miesiąc, do końca którego zabiegi pielęgnacyjne powinny zostać wykonane, z tym że cięcia pielęgnacyjne nie powinny być wykonywane w okresie od dnia 15 kwietnia do dnia 31 lipca.

⁴⁾ Należy wypełnić po wykonaniu zabiegów pielęgnacyjnych, z tym że cięcia pielęgnacyjne nie powinny być wykonywane w okresie od dnia 15 kwietnia do dnia 31 lipca.

4. Informacje dotyczące ochrony uprawy leśnej przed zwierzętami, w tym:

- 1) sposobu grodzenia, długości ogrodzenia siatką metalową o wysokości co najmniej 2 m oraz okresu, w jakim utrzymuje się to ogrodzenie, z tym że ogrodzenie wykonuje się niezwłocznie po wykonaniu zalesienia i utrzymuje przez okres wskazany w planie zalesienia (przez co najmniej 5 lat od dnia wypłaty wsparcia);
- 2) sposobu stosowania repelentów, powierzchni, na której przewidziano ich zastosowanie, oraz terminu ich stosowania wskazanego w planie zalesienia (przez co najmniej 3 lata od dnia wypłaty wsparcia);
- 3) sposobu stosowania osłonek, powierzchni, na której przewidziano ich stosowanie, oraz okresu ich stosowania i utrzymywania wskazanych w planie zalesienia (przez co najmniej 3 lata od dnia wypłaty wsparcia);
- 4) sposobu stosowania wełny owczej, powierzchni, na której przewidziano jej stosowanie, oraz okresu jej stosowania i utrzymywania wskazanych w planie zalesienia (przez co najmniej 3 lata od dnia wypłaty wsparcia);
- 5) sposobu wykonania zabezpieczenia drzew 3 palikami, powierzchni, na której przewidziano to zabezpieczenie, oraz okresu jego utrzymywania, z tym że zabezpieczenie drzew 3 palikami wykonuje się niezwłocznie po założeniu uprawy leśnej i utrzymuje przez okres wskazany w planie zalesienia (przez co najmniej 3 lata od dnia wypłaty wsparcia).

ELEMENTY PLANU INWESTYCJI

A. ELEMENTY PLANU INWESTYCJI NIEBĘDĄCE WYMOGAMI PLANU INWESTYCJI

1. Dane dotyczące gruntu, z wyszczególnieniem:

- 1) nazwy województwa, gminy oraz obrębu geodezyjnego;
- 2) danych dotyczących gruntu, na którym są wykonywane poszczególne rodzaje inwestycji, zgodnie z poniższą tabelą:

TABELA 1. DANE DOTYCZĄCE GRUNTU, NA KTÓRYM SĄ WYKONYWANE POSZCZEGÓLNE RODZAJE INWESTYCJI

Numer działki ewidencyjnej, na której jest wykonywana inwestycja	Powierzchnia, na której jest wykonywana inwestycja (ha) lub długość ogrodzenia (mb) ¹⁾	Rodzaj inwestycji	Średni szacowany wiek drzewostanu ²⁾	Termin wykonania inwestycji ³⁾	Uwagi
		Przebudowa składu gatunkowego drzewostanu przez wprowadzenie drugiego piętra w drzewostanie			
		Przebudowa składu gatunkowego drzewostanu przez dolesianie luk lub odnowienie drzewostanu uszkodzonego			
		Zróżnicowanie struktury drzewostanu przez wprowadzenie podszytu			
		Założenie remizy			
		Założenie strefy ekotonowej			
		Cięcia pielęgnacyjne			
		Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów repelentami			
		Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów osłonkami			
		Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów wełną owczą			
		Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów 3 palikami			
		Ogrodzenie siatką metalową o wysokości co najmniej 2 m			

¹⁾ Należy podać z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku.

²⁾ Należy podać średni wiek gatunku panującego w tym drzewostanie.

³⁾ Należy podać rok oraz miesiąc, do końca którego inwestycja powinna zostać wykonana, biorąc pod uwagę, że ostateczny termin na złożenie oświadczenia o wykonaniu inwestycji, zgodnie z wymogami planu inwestycji, wraz z zaświadczeniem nadleśniczego potwierdzającym ten fakt, upływa w terminie określonym w § 15 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia.

2. Określenie składu gatunkowego dla poszczególnych rodzajów inwestycji zgodnie z poniższą tabelą:

TABELA 2. SKŁAD GATUNKOWY DLA POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW INWESTYCJI

Rodzaj inwestycji		Powierzchnia, na której są wprowadzane gatunki lub rodzaje drzew lub krzewów ¹⁾					Powierzchnia, na której jest wykonywana inwestycja	Numer działki ewidencyjnej, na której jest wykonywana inwestycja
		ha					ha	
Przebudowa składu gatunkowego drzewostanu przez wprowadzenie drugiego piętra w drzewostanie	gatunek lub rodzaj							
	powierzchnia							
Przebudowa składu gatunkowego drzewostanu przez dolesianie luk lub odnowienie drzewostanu uszkodzonego	gatunek lub rodzaj							
	powierzchnia							
Zróżnicowanie struktury drzewostanu przez wprowadzenie podszytu	gatunek lub rodzaj							
	powierzchnia							
Założenie remizy	gatunek lub rodzaj							
	powierzchnia							
Założenie strefy ekotonowej	gatunek lub rodzaj							
	powierzchnia							

¹⁾ Nasadzenia powinny składać się z mieszanki gatunków lub rodzajów drzew lub krzewów, która obejmuje przynajmniej 51% gatunków lub rodzajów drzew lub krzewów liściastych lub co najmniej 3 różne gatunki lub rodzaje drzew lub krzewów, z których najmniej liczny gatunek lub rodzaj wynosi 10%, jeżeli pozwolą na to warunki siedliskowe.

3. Określenie powierzchni luk podlegających dolesieniu zgodnie z poniższą tabelą:

TABELA 3. POWIERZCHNIA LUK PODLEGAJĄCYCH DOLESIENIU

Numer działki ewidencyjnej, na której jest wykonywana inwestycja	Powierzchnia luk w drzewostanie	Przyczyna powstania luki
	ha	

4. Określenie odległości między sadzonkami drzew lub krzewów (więźby), warunków techniczno-produkcyjnych sadzonek oraz liczby sadzonek na hektar potrzebnych do wprowadzenia drugiego piętra w drzewostanie, podszytu, dolesienia luk, odnowienia drzewostanu uszkodzonego, założenia remizy lub założenia strefy ekotonowej zgodnie z poniższą tabelą:

TABELA 4. LICZBA SADZONEK W PRZYPADKU WPROWADZENIA DRUGIEGO PIĘTRA W DRZEWOSTANIE, PODSZYTU, DOLESIENIA LUK, ODNOWIENIA DRZEWOSTANU USZKODZONEGO, ZAŁOŻENIA REMIZY LUB ZAŁOŻENIA STREFY EKOTONOWEJ

Numer działki ewidencyjnej, na której jest wykonywana inwestycja	Rodzaj inwestycji	Gatunek drzew lub krzewów	Wiek sadzonek	Przyjęta więźba sadzenia dla sadzonek	Powierzchnia inwestycji	Liczba sadzonek dla poszczególnych inwestycji	Liczba sadzonek na 1 ha
					ha	tys. szt.	tys. szt./ha
	Przebudowa składu gatunkowego drzewostanu przez wprowadzenie drugiego piętra w drzewostanie						
	Przebudowa składu gatunkowego drzewostanu przez dolesianie luk lub odnowienie drzewostanu uszkodzonego						
	Zróżnicowanie struktury drzewostanu przez wprowadzenie podszytu						
	Założenie remizy						
	Założenie strefy ekotonowej						

5. Informacje dotyczące wykonania poszczególnych rodzajów inwestycji, obejmujące w szczególności:

- 1) przygotowanie gleby pod wprowadzenie drugiego piętra w drzewostanie, podszytu, dolesienie luk, odnowienie drzewostanu uszkodzonego, założenie remizy lub założenie strefy ekotonowej, w tym:
  - a) sposobu przygotowania gleby,
  - b) wymagań, jakie powinien spełniać sprzęt służący do przygotowania gleby,
  - c) określenia terminu przygotowania gleby;
- 2) sadzenie sadzonek drzew lub krzewów, w tym:
  - a) metody sadzenia drzew lub krzewów poszczególnych gatunków,
  - b) określenia terminu i kolejności sadzenia:
    - na poszczególnych gruntach,
    - poszczególnych gatunków drzew lub krzewów;

- 3) czynności wykonywanych w ramach cięć pielęgnacyjnych;
- 4) zabezpieczenia pniaków po wyciętych drzewach.

6. Część graficzna planu, którą stanowi materiał graficzny, o którym mowa w § 11 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia, zawiera:

- 1) granice gruntów przeznaczonych do wykonania poszczególnych inwestycji;
- 2) granice występowania luk podlegających dolesieniu;
- 3) granice projektowanych remiz;
- 4) granice projektowanych stref ekotonowych.

B. WYMOGI PLANU INWESTYCJI

1. Określenie powierzchni gruntu, długości ogrodzenia lub liczby remiz, stanowiących podstawę do obliczenia pomocy finansowej zgodnie z poniższą tabelą:

TABELA 5. RODZAJ INWESTYCJI

Lp.	Rodzaj inwestycji	Jednostka miary	Powierzchnia gruntu/ długość ogrodzenia/ liczba remiz
1	Przebudowa składu gatunkowego drzewostanu przez wprowadzenie drugiego piętra w drzewostanie		
A	Na gruntach w warunkach korzystnych	ha	
B	Na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12 ^{o1)}		
2	Przebudowa składu gatunkowego drzewostanu przez dolesianie luk lub odnowienie drzewostanu uszkodzonego		
A	Na gruntach w warunkach korzystnych	ha	
B	Na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12 ^{o1)}		
3	Zróżnicowanie struktury drzewostanu przez wprowadzenie podszytu		
A	Na gruntach w warunkach korzystnych	ha	
B	Na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12 ^{o1)}		
4	Założenie remizy	szt.	
5	Założenie strefy ekotonowej	ha	
6	Cięcia pielęgnacyjne		
A	Na gruntach w warunkach korzystnych	ha	
B	Na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12 ^{o1)}		

7	Zabiegi ochronne przed zwierzyną, w przypadku wprowadzania drugiego piętra w drzewostanie lub podszytu, lub dolesiania luk, lub odnowienia drzewostanu uszkodzonego, lub założenia remizy, lub założenia strefy ekotonowej		
A	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów repelentami	ha	
B	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów osłonkami		
C	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów wełną owczą		
D	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów 3 palikami		
E	Ogrodzenie siatką metalową o wysokości minimum 2 m	mb	

¹⁾ Przez grunty o nachyleniu terenu powyżej 12° rozumie się grunty, gdy przynajmniej część terenu na tych gruntach ma nachylenie powyżej 12°.

2. Określenie regionalizacji nasiennej sadzonek potrzebnych do wprowadzenia drugiego piętra w drzewostanie, podszytu, dolesiania luk, odnowienia drzewostanu uszkodzonego, założenia remizy lub założenia strefy ekotonowej zgodnie z poniższą tabelą.

TABELA 6. WYMOGI WYNIKAJĄCE Z REGIONALIZACJI NASIENNEJ

Gatunek	Wymogi wynikające z regionalizacji nasiennej	
	region pochodzenia leśnego materiału rozmnożeniowego ¹⁾	region pochodzenia leśnego materiału rozmnożeniowego przeznaczonego do wykorzystywania w regionie pochodzenia, o którym mowa w kolumnie 2 ²⁾
1	2	3

¹⁾ Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie wykazu, obszarów i map regionów pochodzenia leśnego materiału rozmnożeniowego.

²⁾ Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie wykorzystywania leśnego materiału rozmnożeniowego poza regionem pochodzenia.

3. Informacje dotyczące ochrony uprawy leśnej przed zwierzętami, w tym:

- 1) sposobu grodzenia, długości ogrodzenia siatką metalową o wysokości co najmniej 2 m oraz okresu, w jakim utrzymuje się to ogrodzenie, z tym że ogrodzenie wykonuje się niezwłocznie po wykonaniu inwestycji i utrzymuje przez okres wskazany w planie inwestycji (przez co najmniej 5 lat od dnia wypłaty wsparcia);
- 2) sposobu stosowania repelentów, powierzchni, na której przewidziano ich zastosowanie, oraz terminu ich stosowania wskazanego w planie inwestycji (przez co najmniej 3 lata od dnia wypłaty wsparcia);
- 3) sposobu stosowania osłonek, powierzchni, na której przewidziano ich stosowanie, oraz okresu ich stosowania i utrzymywania wskazanych w planie inwestycji (przez co najmniej 3 lata od dnia wypłaty wsparcia);
- 4) sposobu stosowania wełny owczej, powierzchni, na której przewidziano jej stosowanie, oraz okresu jej stosowania i utrzymywania wskazanych w planie inwestycji (przez co najmniej 3 lata od dnia wypłaty wsparcia);
- 5) sposobu wykonania zabezpieczenia drzew 3 palikami, powierzchni, na której przewidziano to zabezpieczenie, oraz okresu jego utrzymywania, z tym że zabezpieczenie drzew 3 palikami wykonuje się niezwłocznie po wykonaniu inwestycji i utrzymuje przez okres wskazany w planie zalesienia (przez co najmniej 3 lata od dnia wypłaty wsparcia).

**KRYTERIA OCENY UDATNOŚCI DLA NASADZEŃ SZTUCZNYCH ORAZ GRUNTÓW
Z SUKCESJĄ NATURALNĄ**

TABELA 1.

Stopień pokrycia powierzchni uprawy		Przydatność hodowlana (cechy zdrowotne, dostosowanie do siedliska, formy zmieszania, inne)	
%	symbol klasyfikacyjny	%	symbol klasyfikacyjny
powyżej 81	1	uprawy zdrowe, zgodne z siedliskiem, założone prawidłowo, dopuszczalne wady pojedynczo do 20	1
powyżej 50 do 81	2	powyżej 20 do 40	2
do 50	3	powyżej 40	3

TABELA 2.

Symbol klasyfikacyjny	Ocena
1-1, 1-2, 1-3, 2-1, 2-2, 2-3,	uprawy udane
3-1, 3-2, 3-3,	uprawy nieudane

Uwaga:

Udatność ocenianej uprawy jest określana dwucyfrowym symbolem klasyfikacyjnym, w którym pierwsza cyfra oznacza wskaźnik stopnia pokrycia, a druga – przydatność hodowlaną zgodnie z tabelą 2.

**REJESTR ZABIEGÓW PIELĘGNACYJNYCH
W PRZYPADKU ZOBOWIĄZANIA POLEGAJĄCEGO NA PIELĘGNACJI I UTRZYMANIU ZADRZEWIEN
LUB SYSTEMÓW ROLNO-LEŚNYCH**

Rok ¹⁾	Termin usunięcia roślinności zagłuszającej sadzonki drzew lub krzewów ²⁾ (należy podać dzień, miesiąc i rok, w którym zostały wykonane czynności, z tym że rośliny zagłuszające sadzonki należy usunąć co najmniej dwa razy w roku, w okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 31 sierpnia)
I	1)
	2)
II	1)
	2)
III	1)
	2)
IV	1)
	2)
V	1)
	2)

¹⁾ Rok złożenia wniosku o przyznanie premii z tytułu zadrzewień lub premii z tytułu systemów rolno-leśnych.

²⁾ Usunięcie roślinności zagłuszającej sadzonki drzew lub krzewów należy wykonać na całej powierzchni systemu rolno-leśnego lub zadrzewienia.

WYSOKOŚĆ STAWEK POMOCY FINANSOWEJ W RAMACH INTERWENCJI OBJĘTYCH PLANEM STRATEGICZNYM DLA WSPÓLNEJ POLITYKI ROLNEJ NA LATA 2023–2027 W RAMACH WSPARCIA INWESTYCJI LEŚNYCH LUB ZADRZEWIENIOWYCH ORAZ PŁATNOŚCI W RAMACH INTERWENCJI ZWIĄZANYCH ZE ŚRODOWISKIEM, KLIMATEM I INNYCH ZOBOWIĄZAŃ W DZIEDZINIE ZARZĄDZANIA

TABELA 1.

Lp.	Rodzaje pomocy finansowej	Stawka pomocy finansowej
1	Wsparcie na zalesianie	
A	Zalesianie w warunkach korzystnych	16 059 zł/ha
B	Zalesianie na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12 ^{o1)}	17 436 zł/ha
C	Zabezpieczanie przed zniszczeniem drzew lub krzewów – ogrodzenie co najmniej 2-metrową siatką metalową	19,7 zł/mb
D	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów repelentami	2428 zł/ha
E	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów 3 palikami	2210 zł/ha
F	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów wełną owczą	1829 zł/ha
G	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów osłonkami	2362 zł/ha
2	Wsparcie na zadrzewienie	
A	Tworzenie zadrzewień w warunkach korzystnych	10 892 zł/ha
B	Tworzenie zadrzewień na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12 ^{o1)}	13 664 zł/ha
C	Zabezpieczanie przed zniszczeniem drzew lub krzewów – ogrodzenie co najmniej 2-metrową siatką metalową	19,7 zł/mb
D	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów repelentami	1708 zł/ha
E	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów 3 palikami	2210 zł/ha
F	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów wełną owczą	944 zł/ha
G	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów osłonkami	2362 zł/ha
3	Wsparcie na zakładanie systemów rolno-leśnych²⁾	
A	Zakładanie systemów rolno-leśnych w warunkach korzystnych	3092 zł/ha
B	Zakładanie systemów rolno-leśnych na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12 ^{o1)}	3199 zł/ha
C	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów repelentami	566 zł/ha
D	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów 3 palikami	1381 zł/ha
E	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów wełną owczą	148 zł/ha
F	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów osłonkami	2362 zł/ha
4	Premia z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych	
A	Premia z tytułu zadrzewień	2494 zł/ha
B	Premia z tytułu systemów rolno-leśnych	300 zł/ha
5	Premia pielęgnacyjna	
A	Na gruntach w warunkach korzystnych	1377 zł/ha
B	Na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12 ^{o1)}	1584 zł/ha

C	Na gruntach z wykorzystaniem sukcesji naturalnej	972 zł/ha
D	Na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12 ^{o1)} z wykorzystaniem sukcesji naturalnej	1264 zł/ha
6	Premia zalesieniowa	
A	Premia zalesieniowa do gruntów rolnych	1438 zł/ha
B	Premia zalesieniowa do gruntów z wykorzystaniem sukcesji naturalnej	1438 zł/ha

- 1) Przez grunty o nachyleniu terenu powyżej 12° rozumie się grunty, gdy przynajmniej część terenu na tych gruntach ma nachylenie powyżej 12°.
- 2) Obejmuje powierzchnię pod nasadzeniami drzew lub krzewów oraz obszar, na którym jest prowadzona działalność rolnicza.

TABELA 2.

Lp.	Rodzaj pomocy finansowej – wsparcie na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych	Stawka pomocy finansowej
1	Przebudowa składu gatunkowego drzewostanu przez wprowadzenie drugiego piętra w drzewostanie	
A	Na gruntach w warunkach korzystnych	13 026 zł/ha
B	Na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12 ^{o1)}	14 052 zł/ha
2	Przebudowa składu gatunkowego drzewostanu przez dolesianie luk lub odnowienie drzewostanu uszkodzonego	
A	Na gruntach w warunkach korzystnych	16 385 zł/ha
B	Na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12 ^{o1)}	18 103 zł/ha
3	Zróżnicowanie struktury drzewostanu przez wprowadzenie podszytu	
A	Na gruntach w warunkach korzystnych	8385 zł/ha
B	Na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12 ^{o1)}	9026 zł/ha
4	Założenie remizy	2588 zł/inwestycję (0,1 ha)
5	Założenie strefy ekotonowej	11 986 zł/ha
6	Cięcia pielęgnacyjne	
A	Na gruntach w warunkach korzystnych	1566 zł/ha
B	Na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12 ^{o1)}	2295 zł/ha
7	Zabiegi ochronne przed zwierzyną w przypadku wprowadzenia drugiego piętra w drzewostanie, podszytu, dolesiania luk, odnowienia drzewostanu uszkodzonego, założenia remizy lub założenia strefy ekotonowej	
A	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów repelentami	1708 zł/ha
B	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów osłonkami	2362 zł/ha
C	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów wełną owczą	944 zł/ha
D	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów 3 palikami	2210 zł/ha
E	Ogrodzenie – siatką metalową o wysokości co najmniej 2 m	19,7 zł/mb

¹⁾ Przez grunty o nachyleniu terenu powyżej 12° rozumie się grunty, gdy przynajmniej część terenu na tych gruntach ma nachylenie powyżej 12°.

Załącznik nr 8

WYSOKOŚĆ WSPÓŁCZYNNIKÓW DOTKLIWOŚCI UCHYBIENIA ORAZ WSPÓŁCZYNNIKÓW TRWAŁOŚCI UCHYBIENIA STOSOWANYCH DO KAR W ODNIESIENIU DO PREMII Z TYTUŁU ZADRZEWIENI LUB SYSTEMÓW ROLNO-LEŚNYCH ORAZ PREMII PIELĘGNACYJNEJ

Rodzaj uchybienia	Współczynnik dotkliwości uchybienia	Współczynnik trwałości uchybienia		Iloczyn współczynnika dotkliwości uchybienia i współczynnika trwałości uchybienia
		odwracalna krótkotrwała	odwracalna długotrwała	
		1,25	1,5	
PREMIA Z TYTUŁU ZADRZEWIENI LUB SYSTEMÓW ROLNO-LEŚNYCH				
1. Nieusuwanie roślinności zagłuszającej sadzonki jednoroczne	10%	1,25	-	12%
2. Nieusuwanie roślinności zagłuszającej sadzonki co najmniej dwuletnie	12%	1,25	-	15%
PREMIA PIELĘGNACYJNA				
1. Nieusuwanie roślinności zagłuszającej sadzonki jednoroczne	25%	1,25	-	31%
2. Nieusuwanie roślinności zagłuszającej sadzonki co najmniej dwuletnie	30%	1,25	-	37%
3. Niewykonanie cięć pielęgnacyjnych lub przerzedzania przegęszczonych partii samosiewów	30%	-	1,5	45%